

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»
Н. Рыкунов

ЭНГӨИЭЛИ

2011 с. Тохсунньу

22

күнэ

Субуота

№7-8

(10452)

1935 сыл алтынны 5
күнүттэн төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Улуус дьаһалтата отчуоттуур

САРСЫННЫГА ЭРЭЛЛЭЭХ «ТУЙГУН» СЫАНАНЫ!

Кыһыл Дэриэбинэ. Бу бөһүөлөккэ улуус баһылыгын отчуота тохсунньу 19 күнүгэр буолла. Мунньахха дьон син кэлбиттэр. Олохтоохтор сүөһүнү сайылыкка таһаарбат буоллаха үүт харчыта тоҕо кыратын, таас поликлиника үлэҕэ хаһан киирэрин, дьиэҕэ субсидия хайдах тү этиллэрин туһунан ааһыстылар. Маны таһынан туһанылыбат ходоһаны хаһаайынтан былдьаан ылыы боппуруоһугар өйдөмөт түгэннэри чуолкайдастылар. Кыһыл Дэриэбинэ олохтоохторо оҕо саадын капиталнай өрөмүөнүн, улууска туризмы сайыннары туруорустулар, Нам селотугар көвөрдүү үлэтэ мөлтөвүн бэлиэтээтилэр. Милиция са а начальнигар сыл аайы сүөһүлэр сүтэллэрин, онно үлэни ыгыахха наадатын эттилэр. Быйылгыттан Кыһыл Дэриэбинэҕэ са а таас кулууп тутуллуохтаах. Онон олохтоохтор санаалара көтөҕүллэ сылдьар. Улууска элбэх үлэ ыгытылыбытын бэлиэтээн туран «туйгунунан» сыаналаатылар.

Граф Бизрэгэ. Бу күн киэһэ отчуот Граф Бизрэгэр буолла. Олохтоохтор ыйгытылылары бизрэттилэр. Хас да киһи тыл эттэ. Бөһүөлөккэ диэри асфальт суол о оһуллуон баһараллар эбит. Профлией директора А.Г. Новгородов гимназияҕа баар курдук мини-футбол хонуута наада диэтэ, милиция начальнигар туһаайан лицейи кытта ыкса сибээстээхтик үлэлииргэ ы ырда, 6-с спортивной оонньууларга Аппааныга уонна Граф Бизрэгэр финальной күрэхтэһиилэр буолалларыгар эрэнэрин биллэрдэ. Оскуола директора С.Д. Попов оскуола таһыгар баар улахан дьаамаһы туһунан эмит бүрүһүр наадатын эттэ, тоҕо диэтэр бу улахан дьаама дьон олоһор кутталлаах эбит. Маны таһынан киһи эдэр специалистары дьиэнэн хаачыары туруоруста. Дьячковская М.В. улууска кирпииччэ о оро завод наадатын бэлиэтээтэ, онуоха улуус баһылыга А.И. Ильин манньк заводу тутар көдүүһэ суоһун, кирпииччэни ким да ылыа суоһун быһааран биэрдэ.

Оҕо саадын сибээстэһэй ууну ыраастыыр фильтри туруоруста, оҕо аһыгар кыра харчы көрүллэр буолан асара мөлтөвүн бэлиэтээтэ, инникитин ас харчытын үрдэтэргэ этии киллэрдэ. Быйыл Граф Бизрэгэр ФАП өрөмүөнүнэн са а көрү нэммит. Ол гынан баран холодильниктара суоһунан ону туруорсубутугар А.И. Ильин «сарсын кэһэн ылаар» дьэн быһа-бааччы эттэ. Салгы улуус баһылыга бу бөһүөлөккэ быйыл ыгытылыахтаах үлэлэри билиһиннэрдэ. Ол курдук уот тардылыа, суол о оһуллуо, маны таһынан профлиейга са а уопсай дьиз, са а үөрэнэр корпус тутулдуулар саадаланыахтаах. Быйыл халаан утуттан чөлүгэр түһэригэ Графка үгүс үлэ ыгытылыбыта, элбэх тутуу барыта, онно олохтоохтор үөрэн, махтанан туран элбэх үлэ барытын бэлиэтээтилэр, ыгытылыбыт үлэни «туйгунунан» сыаналаатылар.

В. РЫКУНОВА

Көбөкөн. Сынньала киинигэр улуус дьаһалтатын отчуотун истэ былырыны ыны кытта холоотоххо балай да киһи кэлбит. Отчуоту сэ ээрэн иһиттилэр. Бастаан «үгэс быһытынан» нэһилиэгин сайдарыгар сүрөһинөн-бырынан бьалдьар, олохтоох пенсионер Е.Е. Орлов ыйытта. Ол курдук, нэһилиэк сайдыыта улууска хайдах балаһыаньага сылдьарыттан саадалаан, буруйу о оруу хайдаһын ыйытта. Улаханньк этиллибэт буолан баран, Көбөкөн нэһилиэгин «бэрээдэгэ» үчүгэйдэр ахсааннарыгар сылдьарын милиция начальнигин солбуйааччы П. Сокольников иһитиннэрдэ. Бэриллибит ыйгытылыартан көрдөххө, нэһилиэги ордук манньк боппуруостар интэриэһиргэтэллэр эбит: тиис о оро, эмитиер бырааһы 1-2 күн буолбакка, нэдиэлэ устата ыыталларын туруорустулар, тыа сири балыһаһаһыгар эмптомп хааччылыыта, улуустааһы поликлинака хаһан үлэҕэ киириэһин, быраабы харыстыыр органнар үлэлэрин хайдах күһүрдүөхтэрин, сайылыкка уот ситимэ, са а суһал көмө массьыната, инвестиционной программанан улууска туох үлэ барарын тоқкоолостулар.

Итиэннэ быйыл республикаҕа биир биллэр оло хоһупут П.П. Ядрихинская - Бэдьээлэ 110 сылынан туох эмэ улахан тэрээһин ыгытыллара буоллар дьэн баа санааларын этиннилэр. Бу санаара өр кэтэһиннэрэ барбакка Н.В. Слепцов нэһилиэк культурнай киинигэр бастакы хардыы быһыгытын музыкальной центр бэлэх биэрэбин дьэн эрэннэрдэ. Ити курдук отучча боппуруос киирдэ, эпипиэттэр тутатына иһилиннилэр. Салгы чугас сытар нэһилиэктэрин курдук «Спорт - тыа сиригэр» культурнай-спортивной фестивалга кыра нэһилиэктэр ортолоругар киирсэр нэһилиэги хайдах быһылыахтык талыттарын чопчуластылар.

Этиилэргэ тохтоотоххо бөһүөлөккэ трансформатор, мелиорация, суотабай ситим, са а интернат, эдэр ыалларга дьиз тутталларыгар араас программаларынан саатар 2-3 көмө сертификат, баһаарынай чаас, автодойка, улууска герфорд сүөһүлэр кэллэхтэринэ Көбөкө ө иитиэххэ сөбүн, өрүс у уор сытар нэһилиэктэргэ биер «Илин ээр» дьэн программа ылынан үлэ барарыгар, уһун кэм э са а тутуу барбатаһынан сибээстээн уонна кэнэбэскигин сайдар сыалтан спорт саала дьизин тутары туруорустулар.

Кэпсэппит дьон үлэни-хамнаһы барытын хаһыат, телевизор не үө көрө-истэ олоробут дьэн бары биер санаанан «туйгун» дьэн сыаналаатылар.

М. САВВИНОВА

БЫҢЫЛААН УОККА ОҕО БЫЛДЬАНА

Быйылгы сыл улахан быһылаантан — оҕо өлүүлээх баһартан саадаламыта олус хомолтолоох. Ол курдук, тохсунньу 19 күнүгэр 14 ч. 20 м. Маймаа олохтооҕо Павлов Н.С. Хатырыктааһы баһаарынай чааска 4 квартиралаах дьиз умайа турарын туһунан биллэрдит. Онтон 14 ч. 22 м. Хатырык баһаарынай чаһыттан «01» баһаар туһунан биллэри киирбит. 14 ч. 32 м. Хатырык дьуһуурунай караулун баһаарынай массьыната тиийэн умуруоран барбыт.

Намнааһы баһаарынай сулуспа 1-кы подразделениета тиийиитигэр дьиз 1-кы №-дээх квартиратыттан аһаһас уот таһса турбут. Бу уопсай дьиз а арыгар ФАП баар эбит. Намнааһы ГДЗ (газо-дымо-защитнай) сулуспа үлэһиттэри тиийэн үлэлиллэр, 15 ч. 57 м. 2007 с. төрүөх кыыс оҕо өлүгүн булбуттар.

Дьиз олорчу умайбыт. Уоту умуруорууга ОДКХ 2 уу баһар массьыната үлэһэбит, прокуратура уонна ис дьыала отделын сотрудниктарыттан сааптаах силиэстийэлиир-оперативнай бөлөх үлэһэбит. Баһаар киэһэ 21 ч. 50 м. умулларылыбыт, туох төрүөттэн таһсыбыта быһаарыллар.

В. РЫКУНОВА

«ЫЙЫТ —
ХОРОЙДУБУТ»
Тел. 41-3-32, 41-4-96

Учуутал идэлээх үлэһэбэт пенсионердар ыйгыталлар:
— Сыл бүтүттэ биһиэхэ, үлэһэбэт пенсионердарга, үлэ ветераныгар коммунальной төлөбүр ааһан биэрэллэрэ. Быйыл бу төлөбүрү биэрбэттэр үһү дьэн истэн хомойдубут. Туох биричиһинтээн биэрбэт буолбуттары быһааран биэринг эрэ.

Үөрэх үлэһитэрин улуустааһы профсоюзун председателэ А.Г. Шарапов:

— Кэһиһи үссыта улуустааһы үөрэх үлэһитэрин коммунальной өһөнөн туһанар төлөбүрдэрэ олохтоох бюджеттэн көрүллүбэт буолбута. Субсидия быһыгытын быһа республика бюджетигэр көрүллүбэт бэриллэр практикага олохтоомута. Хас сыл аайы үөрэх тэригтэлэрин профсоюзона уонна администрацията анал балаһыаньага олоһуран сыллааһы коммунальной ороскуоту суоттаан республикаҕа тиэрдэллэрэ.

Быйылгы сылга сыллааһы төлөбүр кэлбит бириэмэтигэр, ахсынны 17 күнүгэр, республика правительствотын 557 нүөмүрдээх «О выделении субсидий местным бюджетам на предоставление мер социальной поддержки педагогическим работникам образовательных учреждений в 2010 году» дьэн уураах таһыста. Уураах үһүс пуунугар: «Социальная поддержка педагогических работников образовательных учреждений предоставляется гражданам, на которых не распространяются льготы в соответствии с законом РС от 17 декабря 2008 года 627-3 N 149-IV «О мерах социальной поддержки отдельных категорий граждан по оплате жилья и коммунальных услуг». Быһааран биэрдэххэ, ЖКУ (жилищно-коммунальные услуги) ылар үөрэх үлэһитэригэр, пенсионердарга, үлэ ветераннарыгар сылга биридэ бэриллэр коммунальной көрүллүбэт. Коммунальной өһөнөн туһанар киһи биер эрэ льготанан туһанар бырааптаах. Ону ылар үлэһит бэйэтэ быһаарынан биериттэн аһаастаныахтаах.

Бэлэмнээтэ
Л. УВАРОВСКАЯ

2011 СЫЛГА «ЭНГИЭЛИ» ХАҢЫЛАП КӨРӨХҮРӨМҮӨ

«СЫЛ БАСТЫГ КОРРЕСПОНДЕНА»

«2011 сыл бастыг корреспонденна» конкурса общественной корреспонденттар араас темаларга уонна жанрдарга сыл устата бастыг суруйууларынан бу үрдүк аат иһин 15-тэн итэһэһэ суох матырыяаһы бэчээттэтэн күрөстэһиэхтэрэ. Манна кыайылыаһы редакция коллектива быһааран, 2012 сыл Россия Бэчээтин күнүгэр анал диплом, түөскэ кэтиллэр үрүг көмүс бэлиэ уонна бириис туттарыллар.

«ДЬИЭ КЭРГЭН — ИИТИИ КЫҤАТА»

Билигин олох-дьаһах таһымынан, сиэр-майгы өтүһөн оһону иитии уустуктардаах кэмигэр дьиз көргөһгө оһону иитиигэ нэһилиэктэргэ үтүө үгэстэри, бастыг уопуту киэнник билиһиннэрэр, пропагандальыр сыаллаах, дьиз көргөһгө оһолору иитиигэ баар кыһалдалары уопсай сүбэһэн туоратыыта аналлаах 5-тэн итэһэһэ суох матырыяаһалларынан хаһыат общественной корреспонденттар уонна бириддиһэн ааһааччылар (идэтигтэн, сааһыттан тутулуга суох) бу конкурса кытталлар. Конкурс түмүгүнэн 3 бастыг автордарга анал дипломнар уонна бириистэр 2012 с. Россия Бэчээтин күнүгэр туттарыллар.

«ТЫА СИРИГЭР — ДОХУОТТААХ ҮЛЭНИ»

Бу конкурса 2011 сыл устата нэһилиэктэргэ баһынай хаһаайыстыбалар, бордодукуһыаны, табаары онорууан дьарыктанар предпринимателлэр дохуоттаах үлэһитлэрин сырдатар 5-тэн итэһэһэ суох матырыяаһалларынан хаһыат общественной корреспонденттар уонна бириддиһэн ааһааччылар (идэтигтэн, сааһыттан тутулуга суох) кытталлар. Конкурс түмүгүнэн 3 бастыг автордарга анал дипломнар уонна бириистэр 2012 с. Россия Бэчээтин күнүгэр туттарыллар.

«НАМ УЛУУҢА — СПОРТ ТҮҢ ҮЛГЭТЭ»

2014 сылга Нам улууһугар VI-с республикатааһы норуоттар икки ардыларынааһы спортивной оонньуулар ыгытыллалларынан сибээстээн бу оонньууларга бэлэмнэни үлэтин, нэһилиэктэргэ физкультурта уонна спорт сайдыытын сырдатар 5-тэн итэһэһэ суох матырыяаһалларынан хаһыат общественной корреспонденттар уонна бириддиһэн ааһааччылар (идэтигтэн, сааһыттан тутулуга суох) кытталлар. Конкурс түмүгүнэн 3 бастыг автордарга анал дипломнар уонна бириистэр 2012 с. Россия Бэчээтин күнүгэр туттарыллар.

«ЖАНРДАРЫНАН БАСТЫГ СУРУЙУУЛАР»

2011 сыл устата общественной корреспонденттар уонна ааһааччылар ортолоругар информация, интервью, очерк, публицистика жанрдарынан 5-тэн итэһэһэ суох бастыг суруйууларга конкурсы ыгытылар. Сыл устата бэчээттэммит матырыяаһаллартан жанр аайы 1-дии бастыг автор быһаарыллан, 2012 с. Россия Бэчээтин күнүгэр анал дипломнар уонна бириистэр туттарыллар.

«БАСТЫГ ЮНКОР»

2011 сылга улуус оскуолаларыгар бастыг юнкоры быһаарыыта ыгытылар конкурса эдэр корреспонденттар үөрэнэр оскуолаларынан, олоһор нэһилиэктэрин туһунан 5-тэн итэһэһэ суох матырыяаһалларынан кыттыыны ылааллар. Конкурса 1 сүрүн, 2 биһирэбил бириэмийэ олохтоһон кыайылыахтарга анал дипломнар уонна бириистэр 2012 с. Россия Бэчээтин күнүгэр туттарыллар.

«ҮҮТЭЭН ҮҮҮЭННЭРЭ» АНАЛ БАЛАҤАҤА БАСТЫГ СУРУЙУУ ИҤИИ»

Бу конкурсу «Энгиэли» хаһыат редакцията, «Ленские зори» ХЭО, булчуттар уонна балыксыттар улуустааһы обществолара үһүс сылын ыгыталлар. Манна 2011 сыл устата бултаһын, балыктаһын уонна айылдаа харыстабыллаахтык сыһыан темаларыгар суруйуулартан 3 бастыг автордар (идэтигтэн уонна сааһыттан тутулуга суох) быһаарыллаллар. Кыайылыахтарга 2012 с. Россия Бэчээтин күнүгэр анал дипломнар уонна сыаналаах бириистэр туттарыллар.

Күндү общественной корреспонденттар уонна ааһааччылар-быт! Бу айар конкурстарга көхтөөхтүк кытаргытыгар үрдүк ситиһиһлэри баһарабыт!

«Энгиэли» хаһыат редакцията

Сылэмиз ааста. Билигин сыл хайдах ааспыттын уонна кэлэр сылы билгэлээн политиктар, анаарааччылар бэйэлэрин саналарын үлэстэллэр. Ааспыт сыл Россия президентин ыйаабынан Учуутал сылынан биллэриллбитэ. Онон дойдун үрдүнэн үөрэҕи салаатыгар аналлык элбэх тэрээһин ыытылынна. Сыл олох түмүктэнээри турдагына Ил Түмэн народнай депутата Румянцев Николай Иннокентьевич Нам селотун 1 уонна 2 нүөмүрдээх оскуолаларыгар ыалдьыттаата. Кини Учуутал сылынан үөрэммит оскуолаларыгар биэсти ноутбук уонна үөрэспит учууталларыгар, үөрэҕи ветераннарыгар Рыкуно-

тээх-сииннээх буолууну ыччакка үөрэтэр, и эрэр аналлаах күрөс быһыытынан олоххо киирдэ. Биһиги тустуубутунан аан дойдуга биллибит хапсаҕайтан саҕаламмыта. Улуу тренер Дмитрий Коркин оҕолору аан бастаан кө үл тустууга эрчийэригэр хапсаҕай приемнарыттан саҕалаабыта биллэр. Билигин даҕаны саха тустууга атыттары баһыйылар хапсаҕайы баһылаабыттарыгар сыгар дьон этиэххэ сөп. Аны биһир өттүнөн ыллаахха, ханнык баҕар норуот бэйэтин уратытын кин тугтар. Ханнык баҕар көрү э. Ырыаҕа-тойукка, күрэххэ, атын да дьарыктарга. Биһиги күрэххэ уратыбытынан

м э сөп түбэһиннэрэн көрөрү – харайары баһылаахха наада. Сибиэһэй эт – ас, үүт – сүөгэй буолан баран бэйэ дойдутун гинэ куруук наада буола туруоҕа. Ас, ордук сибиэһэй ас боппуруоһа аан дойдуга сылтан сыл сытыгытык турар буолан эрэр. Быйыл кууруссаларын этэ уонна сыммыта киһи доруобуйатыгар буортулааҕа биллэн Европа сорох судаарыстыбаларыгар улахан айдаан табыста. Онтон сылтан Германияга 5000 тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэрин саптылар. Олунньу ынахтарын этэ буортулаах буолан Англиятан сүөһү этэ бобуллубута. Онон кэлэр өттүгэр тыа хаһаайыстыбатын суолтата үрдүү туруоҕа.

Нэһиликтэр баһылыктара отчуоттуулар

«ТҮЙГҮН» УОННА «ҮЧҮГЭЙ»... АРАЙ ДЬОН КЭЛИТЭ КЭМЧИ

Никольская. Нэһилик баһылыга Д.Г. Шелковников 2010 сыллааҕы үлэтин отчуота «Күндүл» культура киинигэр буолла. Мунньахха 26 киһи кэллэ. Г.И. Кривошапки мунньаҕы салайан ытта. Улуустан муниципальнай тэриллиллэри кытта үлэҕэ отдел специалиһа Р.Г. Сивцев кыттыыны ылла.

Сүүрбөччэ мунуутэлээх отчуотка дьонуннаах үлэлэр ытыллыбыттары аабылына. Кыайы 65 сылыгар анаан пааматыннык оҕоһулунна, нэһиликтэн сэриигэ сылдыбыттар испиихтэргэ чуолкайданан Мэнэ тааска суруллан үйэтилиннэ. Учуутал сылыгар түбэһиннэрэн «Веснянка» оҕо саадын 20 сыла, алын сүһүөх оскуолабыт 80 сыла тэрээһиннээхтик ыытылыннылар. Бүтүн Россиятаагы биэрэпискэ актыбынайдык кыттан, биэрэписчигэр - дьаһалта специалиһа Е.Н. Протопопова, ыччат О.Н. Кудрина үлэлэрэ хайҕанна, нэһиликтит 427 киһи буола улааттыбыт.

Үлэни-хамнаһы билэ, үлэлэһэ сылдыар буолан, элбэх ыйыты киирбэтэ. Сааскы халаан уута суурайан алдыаппыт муостата инникитин хайдах буолуобун ыйыттылар. Үп булан оҕоһулуохтаабын туһунан эппиэт бэрилиннэ.

Кэпсэтигэр кыттыбыт 9 киһи элбэх үлэ ытыллан бөһүөлүк сэрэгэйибитин бэлэстэтилэр. СОТ-ка киирэн уһаайба ылбыттар усунуостарын төлөөн, суол оҕоһулуобун, уот линията тардыллыабын, оччоҕо тутуу барыахтаабын, хоһуналар, чуолаан алаастар оттоммокко хаалаллара сири туһаныга харгыстары үөскэтэрин санаттылар. Кулууп үлэҕэ үрдүк таһымнаабын, сааскы халаан ууттар ылларбыттарга көмө бириэмэтигэр оҕоһулуобутун махтана абыннылар. 18 киһи баһылык Д.Г. Шелковников үлэтин «**туйгунунан**» сыаналаатылар.

Түмүккэ Дмитрий Григорьевич нэһилик генбылаана оҕоһулуохтаабын, сэрии хонуутугар охтубуттар, эргиллэн кэлбиттэр тустарынан кинигэ бэчээттэнэ сылдыарын, оскуола капиталнай өрөмүөнүн туһунан кэпсэти барбытын, спортзал тутуутугар 10 массына маска харчы төлөммүтүн, тутуута күһүн саҕалаан ааҕарын уо.да. үлэлэргэ күүспүтүн холбуурбут күүтүллэрин эттэ. Өйбүтүн-санаабытын, күүспүтүн-уохпун түмтэхпитинэ, үлэбит-хамнаспыт тахсылаах буолуоҕа.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

Хамаҕатта нэһилиэгэ. МТ 2010 сыллааҕы отчуотун бу нэһилик баһылыга А.Г. Дунаев о ордо. Мунньаҕы баһылыгы солбуйааччы К.М. Шелковникова илээн-саҕалаан ытта.

Сүрүн дакылаакка нэһилик социальнай-экономическай салаларынан төһө үлэ, тутуу, тэрээһин барбытын киэ ис хоһоонноохтук кэлбит дьон тиийимтиэ гына кэпсэтэ. Нэһилик сайдарын туһугар «ыалдыар» дьон кэлэ сатаабыттар. Барыта 70-ча киһи баарынан 90-тан тахса бырыһыана пенсионер. Баһылык дакылаатын кэнниттэн араас хайысхаларынан туһааннаах тэрилтэ салайааччылары иһитиннэри о ордулар. Ол курдук, дьаһалта социальнай боппуруоһугар сүрүннээччи Г.Ф. Федорова нэһиликкэ 5 түөлбө үлэтин-хамнаһын, нэһиликкэ ытыллыбыт тэрээһиннэри ымыгар-чымпыгар тиийэ кэпсэтэ. Нэһилик экономикага салайааччыта В.В. Харитоновна үп-харчы ханна туттуллубутун, туохха туһаныллыбытын иһитиннэрдэ. Ити сыһыара олобуран туох үлэ барыта сиһилии кэпсээнэ уонна аныгылыгы технологияны туһанан экран диаграммалар, таблицалар көһүннүлэр. Спортзал директора, улуус мунньаҕын депутата П.Г. Иванов нэһиликкэ спорт сайдыытын балай да киэ ис хоһоонноохтук сырдатта. Нэһилик спартакиада түмүгүнэн алта сыл устата улууска бастагы миэстэҕэ сылдыбыта элбэҕи эттэ. Ааспыт сылга спортзалга 4 үлэһит-тренер үлэстэбит, итиэннэ үлэ көдүүстээгин көрөн оҕо спортнай оскуола эбии үс тренер штатын көрбүт.

Кырдыаҕастар сэбиэттэрин председателэ Т.И. Бурнашева нэһилик кырдыаҕастарын туһунан статданнайдары иһитиннэрииттэн саҕалаата. Ааспыт сылга кырдыаҕастар кэжкэлэриттэн туораабыт 15 киһини чистээн биэр мунуутэлээх тохтобул буолла. Салгыы Улуу Кыайы 65 сылынан туох үлэ-хамнас буолбутун сиһилии кэпсэтэ. Нэһилик биһир сүрүн сайдар хайысхата - тыа хаһаайыстыбата. Манна тыа хаһаайыстыбатын сүрүннүүр Е.Н. Гоголев сыһыпараларга олобуран иһитиннэриигэр сүөһү ахсаана биһир сыл иһигэр 177 төбөнөн аччаабытын иһитиннэрдэ. Аччаабыт сүрүн биричинэтинэн, биллэрин курдук, халаан уутун содула, итиэннэ оттуур сир ууга былдыаммыта буолар. Ол гынан баран сылгы ахсаана 20 төбөнөн эбиллибит. Бүтэһик иһитиннэриини республикага биллэр үлэлээх «Түһүлгэ» сынныала киин директора, культура туйгуна А.А. Харитоновна о ордо. Бу иһитиннэриллэри нэһиликкэ бириэмэни аахсыбакка биһир тыһынын сэ ээрэн олорон иһиттэ.

Пенсионердар, урукку өттүгэр нэһилик сайдарын туһугар үлэстэбит дьон Т.И. Бурнашева, Г.С. Кокорев, Г.С. Касьянов, К.Е. Данилов, М.С. Ваишев, И.К. Васильев, саха-французскай оскуола директора, улуус мунньаҕын председатели солбуйааччы В.И. Эверстов хастыы эмэ ыйыты биэрдиһэр уонна этии о ордулар. Итиэннэ икки боппуруос суругунан киирдэ. Дьон ордук туохха иһитиннэриигэр эбит диһэр буоллаахха, Хамаҕатта орто оскуолатын тутуу, тыа хаһаайыстыбатыгар үгүс боппуруос киирдэ, ол курдук, сылгы-сүөһү иһитин, кооперация, хоһуна сири о оруу, күрүөлээһи э субуотунуук, суоллары тупсары, хотон тутуута. ЖКХ объектарын көрүү-истии, чуолаан са а оһулуохтаах уу ситимин турбатын тула буолла. Олохтоохтор барытыгар эппиэт тыллары истэн астыннылар.

Отчуот бэрт сэрэгэтик ааста. Онон олохтоохтор биһир санаанан «**үчүгэйнэн**» сыаналаатылар.

Мария САВВИНОВА

Депутат — норуот киһитэ

НИКОЛАЙ РУМЯНЦЕВ:

«ТИРИТЭ – ХОРУТА ҮЛЭЛЭЭНИН ҮТҮӨ ТҮМҮКТЭРДЭЭХ БУОЛАР»

ва Евдокия Ивановна уонна Захарова Анастасия Ивановна ЖК – телевизордары бэлэхтэргэ. Николай Иннокентьевичтан ааспыт уонна кэлэр сыллар тустарынан туох санаалардааҕар э п п и т т и р и г э р көрдөстүм.

— **Николай Иннокентьевич, ааспыт сыл биһиги республикабытыгар туох бэлиэ түгэн-нэрдээх ааста?**

— Бастатан туран, са а президент ананан республика салалтатыгар уларыыты тахсыбытын бэлиэтиэххэ сөп. Аны Саха государственнай университетин статуһа уларытан Хотугулуу-Илин федеральнай университет буолла. Са а ректор ананан. Уопсайынан хас биридди сыл туох эмэ уларыытын киллэрэр. Холобур, тимиэр суолбут саха улустарыгар киирэн Аллараа Бэстэ-эҕхэ кэлэн эрэр. Аны чаһыбыт поһна аҕыйаата. Ааспыт сыл Арасыйыа айылҕа катаклизмнарын доһуоһунан. Бүтүн дэриэбинэлэр уокка былдыаннылар. Московскай уобаласка муустаах ардах түһэн тыһыынчанан дьон Са а дьылы уота суох көрүстүлэр. Биһиги улуспут эмиз уу халааныгар оҕустаран балачча ороскуоту көрүстэ. Мин Нам селота итиччэ улахан ууга барытын өйдөөбөспүн. Ити барыта эттэххэ дөбө үн иһин олохпугар улахан уларыылары киллэрэр. Сокуон өттүн ылар буоллаахха ааспыт сылга сунньунэн олохтоох сокуоннары федеральнай сокуоннары кытта сөп түбэһиннэрэр үлэ элбэхтик барда дээххэ сөп.

— **Күһүөрү кө үл тустуу республикатаагы федерациятын президентин Саха республикатын президеңа Егор Борисов талылыбыта. Эн кө үл тустуу улахан ууга өйүүргүн билэбит. Саха сириттэн аан дойдуга таһымыгар тахсыбыт тустуугарга барыларгыгар эн көмөлөспүтү туһунан элбэхтэ этэллэр. Өссө сорох тустуугар, тренердэр эн тус бэйэ стипендияны туһаналлар. Ааспыт ыйга са а тэриллэбит республика хапсаҕайы федерациятын президентинэн эйигин талылар. Онон улус дьонун аатыттан эврдэлээн туран хапсаҕай сайдыытын эн хайдах көрөбүт дииҥ ыйытыам этэ.**

— Тустуу киһи – аймах олоһор биһир саамай былыргы күрэх буолара биллэр. Ол курдук хас эмэ тыһыынчанан сыллар анараа өттүлэринээҕи тааска уруһуйдарга дьон туста сылдыаллара ойуулааммыта элбэх. Хапсаҕай эмиз биһиги, сахалар, биһир саамай былыргы күрөстэһиһит көрү э тыһыынчанан сыллары у ордан баччага кэллэ. Ол мээһэ буолбатаҕа өйдөнөр. Тү былыргыттан өбүгэлэрбит киһи этэ-хаана чэгиэн, тыһыс айылҕабытын кытта алтыһарга күүстээх буолуохтаабын билэр буоллахтара. Иккиһинэн, чөл эт-

Быйыл уопут быһыытынан тыа хаһаайыстыбатыгар көрүллэр харчы сорох улустарга бэйэлэригэр бэриллээ. Ол иһигэр Нам а эмиз. Дьэ ону тыа хаһаайыстыбата улуска туруктаах буоларын туһугар туһулаан сөпкө аттаран туһанар сөп. Улуустар хайдах үбү туттубуттарыттан көрөн инники өттүгэр тыа хаһаайыстыбатын үбүлээһин көрүллүө. Билигин тыа хаһаайыстыбатынан сунньунэн сааһырбыт дьон дьарыктаналлар. Ыччат дьон тыа сиригэр тохтообот буоллулар. Ити тыа хаһаайыстыбатын сайдыыта мөлтүүрүгэр тиздэн эрэр. Ыччат тоҕо тыа сиригэр тохтообот буолла? Биһир өттүнөн тыа хаһаайыстыбатын быһаччы дьарыктанар дьонноҕор салайааччыта элбээн эрэр. Ол биллэн турар, дьи-чаччы тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанар дьон о үп – харчы тиийитин, үлэ – хамнас барарын мэхэйдиһэр. Онон бу салаага проблемата элбэх. Тыа хаһаайыстыбата били и кэм э барыһа суох курдукун иһин, бу биһиги олохпугар биһир саамай сис салаа буолар. Ону ол курдук өйдөөн, тыа хаһаайыстыбата сайдытыгар улахан болгомтону уураар сөп.

— **Кэлбит сылга улус нэһиликкэтигэр туох баа санааны этиэ этэй?**

— Аны кэлэр Саха сирин норуоттары ооньууларамы а ытытыллыахтаахтар. Бу биһиги улуспугар улахан эппиэтинэни сүктэрэр. Онон бэлэмнэни били иттэн саҕалаан аахтаах. Ону ким эрэ тэрийэрин кэтэспэккэ нэһиликкэ бэйэтэ ылсан, кыттыһан барара сөп. Ытытыллыахтаах ооньуулары туһанан Наммыт дьүһүнүн – бодотун өрө тардар сорок турар. Уопсайынан олох сайдыыта наһаа тэтимирдэ. Ордук араас са а технологияларга. Онтон хаалбат туһугар кыһаллыахтаахпыт. Саамай кылаабынайа өй-санаа өттүнэн. Онон ханнык баҕар салаага са а көм э сөп түбэһэр көрүүнү киллэрэ сатыахха. Культура, үөрэ-ҕири, доруобуйа харыстабыла, тыа хаһаайыстыбата буоллун. Уопсайынан үлэлиэххэ наада. Элбэхтик. Тиритэ – хорута үлэлэстэххэ эрэ туох эмэ тахсар. Түгэнинэн түбэһиннэрэн эһигини, хаһыат үлэһиттэрин, аастар даҕаны Бэчээт күнүнэн эврдэлиһин! Төһө даҕаны сибээс араас көрү э сайынар, тыа дьонун сонуннарын хааччыгар, сырдыкка угуйар баар-суох тэрилтэ — хаһыат редакцията буолар. Онон «Э сиэли» хаһыат тиражкытын энчирэппэккэ сайда тураргытыгар баҕарабын.

— **Николай Иннокентьевич, санаабын үлэстэбит иһин барба махтал! Эһигэ эмиз са а үүмүт сылынан дьоло, чэгиэн доруобуйаны, ситиһини баҕарабыт!**

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

саха национальнай ооньуулар, ол иһигэр саамай киз ник таргаммыт хапсаҕайыт буолар. Быйыл хапсаҕай уонна хангы-мансийскай тустуу көрү нэрэ аан дойдутаагы тустуу федерациятын (FILA) билигинилэр. Бу биллэн турар, биһир өттүнэн улахан чизэ, иккис өттүнэн биһирэ-хэ, сахаларга, улахан эппиэтинэни сүктэрэр. Хапсаҕай сайдыытыгар республикага элбэх үлэ ытыллар, араас элбэх күрэхтэһиһэр буолаллар. Хапсаҕай Саха сиригэр биһир саамай дьон иһитиннэри тардар көрү . Ол да буоллар билигин биһиги иннибитигэр хапсаҕайытын өссө үрдүк таһым а таһаарар сорок турар. Манна үөрэҕири, культура, физическай культура, доруобуйа харыстабыллар салаалара, судаарыстыбаннай уонна бэйэни салайыныы органнара, общественность бары кыттыстахпытына күүстээх буолуо.

Хайдах олоорут, ыаллар? КӨХТӨӨХТҮК КҮРЭХТЭСТИЛЭР

Хатырык нэһилиэгин спортивной саалата өрөмүөннээн үлэҕэ кирирдэ. Кыһынны сезон аһыллыта үөрүүлээх быһыыга-майгыга буолан ааспыта. Ол курдук бары тэрилтэлэр хамаанда тэринэн «Көрдөөх старгар» дьин 7 этаптаах күрэхтэһии тэрилиннэ. Бары тэрилтэлэр үөрэн-көтөн көхтөөхтүк күрэхтэстилэр. Күрэххэ 5 хамаанда кытынна.

Тынааһыннаах күрэх кэнниттэн 1-кы миэстэҕэ 16 очкону ылан орто оскуола табыста. 2-с миэстэни 17 очколорун дьаһалта, АТС, спортсаала, почта хамаандата ылла. 3-с миэстэ 20 очколаах МЧС, СДК, библиотека, музей буолла. 4-с миэстэ 21 очколаах детсад, л/газ, т/х, саха н/газ хамаандата буолла. 5-с миэстэ 30 очкону ылан ХУБ, ОДьКХ, ветучаастак хамаандата буолла.

Тэрилтэлэринэн, түөлбөлөрүнэн элбэх күрэхтэр буолаллара былааннар. Күн аайы график быһыытынан ким бадалаах, тэрилтэлэринэн кэпсэни дьарыктаналларыгар сөптөөх тэрээһиннэр ыытылаллар. Футбол, баскетбол, спортивной тренажер-

дар, туустуу саалатыгар сага мааттар ылылыннылар. Саалабыт директора Данилов Вячеслав, эдэр, эрчимнээх ыччат, үлэтин таһаарыылаахтык садалаата. Туруорсара, былаана сүрдээх элбэх. Ыччат иллэн кэмин туһалаахтык атаарарыгар, чөл олоҕу тутуһарыгар элбэх көрүүлэрдээх. Онон нэһилиэкпит спортивной олоҕор ситиһини, эдэр үлэһиттэргэ таһаарыылаах үлэни баһарабыт.

Саахымат күрэхтэр тэрилтэлэртэн 3 эр киһи, 3 дьахтар хамаанданан күрэхтэстилэр уонна маньык ситиһиллэннилэр: 1-кы миэстэ — олохтоох дьаһалта, 2-с миэстэ — орто общеобразовательнай оскуола, 3-с миэстэ — ОДьКХ, 4-с миэстэ — МЧС. Детсад 50 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтээри бэлэмнэринэн кыттыбата. Маны таһынан чэпчэки атлетикаҕа (сүүрүү) оскуола оҕолорун ветеран сүүрүү Светлана Егоровна Винокурова хаһыс да сылын утумнаахтык дьарыктыыр уонна кэпсэ ситиһиллэрдээхтэр. Ыччаттарбыт чөл олохтоох, нэһилиэккэ ыгыттар бары үлэлэргэ актыбынай буолалларыгар баһарабыт. Түмсүүлээх, тэрээһиннээх буоллахпытна нэһилиэкпит чэчири сайдарыгар күүс-көмө буолуохпут дьин эрэнэбит.

Е.Н. СЛЕПЦОВА,
ветеран сэбиэтин салайааччыта

Сүрэх кыланьыта

«СУҤАЛ КӨМӨ» ТОҕО КЭЛБЭТЭ?!

Күннэтэ ааһар, элбэх сонуннаах хаһыаппыт нөҥүө сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар тутта сылдьар сүрэхпит кыланьытын үлэстииһин баһарабыт.

Киһи аймах саас-үйэ тухары сүдү муоралы бидилийэн, үтүөтэ үөһэ көбөн дьэнкэрэр, мөкүтэ аллара сөнөн сытыйар. Ол кыһын баран, өбүгэлэрбит этиилэрин хас биридии киһи өйдүүхтээх: бастыг баай-дьон ытыктабыла, ыраас суобас.

Икки атах тугу эмэни хайдах да кыһанан, төһө даҕаны кисти-саба сатаабытын иһин, олхайаан да биллиэхтээх, иһиллиэхтээх. Санаан көрдөххө, онук да буолуохтаах. Бар дьон көрдүннэр дьин харахтаах, иһиттиннэр дьин кулаахтаах, кэпсээтиннэр дьин тыллаах буолан айыллыбыттар. Киһи олоҕо, дьоло — көмүс туһахтаа күн уота оонньоон күлүм тыһан аһарын курдук олус кылгас, дьобуус буолара тугун кыһытай.

Бу сайын баар-суох киһибилин, 4 оҕо аҕатын, таптааллаах кэргэммин, кырдыаҕас ийэ собото уолун Трунин И.И. баара-суоҕа 42 сааһыгар сүрэхтинэн ыалдьан сиргэ охтон сүтэрбит хомолтобут, суохтааһыммыт, кыһыбыт күн аайы күүһүрэн иһэр. Саас-сааһынан кэпсээтэххэ маньык.

От ыйын 27 күнүгэр сүрэхтин ыарыыта бэргээн, балыһаҕа киририм этэ дьин поликлиникаҕа баран көрдөрбүтэ. Сүрэхтэ блокадаламмыт дьин терапевт быраас балыһаҕа направление биэрбитэ. «Миэстэ суох, сарсын киирээрин, өскөтө бэргээтүҥиз «Суһал көмө» эрийээрин, балыһаҕа киллэрээтүҥиз» дьин буолбута. Балыһаттан дьыбигитигэр кэлэрбитигэр хас күлүк сиргэ олорон сынныһан нэһиллэ кэлбитэ. Киһилик бэргээбитигэр «Суһал көмө» эрийбиттэ. Онтон телефон нөҥүө өттүгэр: «Арыгы ыарытын биллин, кэһэйдик, кэлбэспит. Хитрээ какай, өссө биһигин киллэрээри гынаҕыт дуо?», — дьин саба сагаран кэбиспиттэрэ. Соһуйан, тымныы уунан ыстарбыт кэриэтэ буолан, «Суһал көмө» итинник эппиэттэни дьиксинэн дьэтигэр хоммута. Утуһан да дьин, төттөрү-таары нэһиллэ хаамаахтыга, тым-

ныы уу иһэрэ, дьэ иһигэр салгын суох дьин таһырдыа тахсан олоҕор, олох аһаабат этэ. Сарсынныгыгар сарсыарда бэйэтэ ыксаан эмиэ эрийбит. Бастагы эрийээһинигэр балайда кэпсэпиттэр (арааһа, билэр киһитэ буолуо). Онтон чаас курдук буолан баран, кэтэһэн ыксаан эрийбитигэр телефону ылан быраһан кэбиспиттэр, кэпсэтэ да барбатахтар (телефон распечаткатынан көрдөххө). Ол күн 4 чаас ааһыыта сырдык тыһа быстыбыта.

Дьэ, маньык муус сүрэхтээх «Суһал көмө» үлэһиттэрэ киһи туһугар кыһамматтарыттан, улахамсыктарыттан төһөлөөх киһи тыһа быстыбыта буолуой?! Кыһыыта-абаата баар — бэйэ-бэйэлэригэр түһэрсэн ким да билиниэн баһарабыт. Вызов кирдэ да ким да буоллун, өстөөбүн да, итирик да, кырдыаҕас да буоллун, көмө онорор эбэ-эһинэстээхтэр буолбат дуо? Эбэтэр киһи личноһыттан көрөн көмө онорор буолбуттара дуо?

Биһиги аҕабыт нуруот өстөөгө буолбатах, хас биридии киһи ылар медицинскэй көмөтүн туһаныахтаах, эмтэниэхтээх буолбатах дуо? Элбэх саналаах, элэксэй майгылаах, киһи барыта аһа-доҕоро, туюх да куһаҕаны кимиэхэ да онорбот этэ, «Суһал көмө» бэйэтэ хас да сыл суоп-

парынан үлэлии сылдьыбыта. Олөн эрэр эдэр киһи эрэйдээх бэйэтин туругун билинэн, орто дойдуга олох олохтун, сырдыкка-кэрэҕэ тардыһан баһаран от ыйын 28 күнүгэр «абыраан даа, көмөлөнүн даа» дьин төһөлөөх ийэ тыла баранан көрдөспүтэ буолуой? «Итирик» дьин куоһурдаммыттар. Ол кэмнэргэ ыалдыа сылдьар буолан испэтэ эбээт. Телефон нөҥүө «итирик» дьин киһиэхэ көмөлтө оноруо суохтаахтар дуо? Итиннэ кэпсэ саатар көмөлтө онорбуттара буоллар, биһиэхэ санаабытыгар да чэпчэки буолуо этэ.

Бу туһунан кылаабынай быраас солбуйааччытыгар Петрова В.Г. үнсүү түһэрбиттэ. Ону ыйтан ордук кыһанан быһаарбатахтара. Хас да төгүл ирдэһин кэпсэни кэмниэ-кэнэбэс арыһах тыллаах «выговор биэрдибит» дьин суругунан кэлбитэ. Манна бири киһини эппиэккэ тардыбыттар. Онтон атыттар кулуктэригэр имнэннэхтэрэ дьин. Эссэ эбиигитин нэһиллэ олоҕор дьонго киирэн личнэйдээн — үөһөн тахсаллара дьин бу ханын да айахха баппат суол буолбатах дуо? Киһини сэнээн дуу, аанһа ахтыбаттан дуу, үрдүктүк туттууттан дуу маньык суол тахсар буолбат дуо? Син бири бэйэлэрэ кэргэннээх, оҕолордоох дьоннор буолбатахтар дуо? Тоҕо эппиэтинээх суохтук киһи олоҕор сыһыаннаһаллара буолуой? Маньык түбэлтэҕэ үлэттэн да уһуллуохха, суукка да эппиэттээххэ сөп!

Билинни сайдыылаах олоҕо араас транспорт, аппаратура, эмп-томп баар кэмигэр киһини быстах өлүүтүн хайдах баһарабыһыахха сөп. Билинни кэмнэ оннооҕор хроническай ыарылаахтарга барбаппыт дьин сокуоннаахтар. Биһиги ыалбыт, уруккута медик Баишева Е.Г. ыгырытыгар кэлбэт, аккаастыгыр түбэлтэлэрэ эмиэ баар. «Хроническай ыарыһаххын, эмтэ ис ээ», — дьин кэбиһэллэр. Ыксаан биһигиттэн көмө көрдөһөр. Медик идэтэ суох киһи тахсан көмөлөнөбүн дьин сыһа-халты тутуннун, кырдыаҕас ыарыһах киһи араһынай буоллун, ким эппиэттириий?

Онон инникитин «Суһал көмө» ити бириэмэҕэ үлэһиттэ үлэһиттэргэ этиэ этибит. Киһи эппиэтинэстээхтик, өйүн-санаатын үлэтигэр ууран туран бар дьонго туһалырын тухары — киһи! Киһи үчүгэйэ — киһи сүрэхтин ырааһыгар. Дьиннээх киһи эрэ алҕаһы аһаҕастык билинэр. Киһи биридэ куһаҕаны онорбута сааһын тухары санааһын, сүрэххин дьэбин курдук сии сылдьар. Ыраас суобас, үгүө быһыы, аһыныгас буолуу — олоххо саамай сынныһан олох. «Суһал көмө» үлэһиттэрэ уонна бары дьон сүрэхтэринэн муударай эбиттэрэ буоллар, сир үрдүгэр бары куһаҕан суох буолуо этэ.

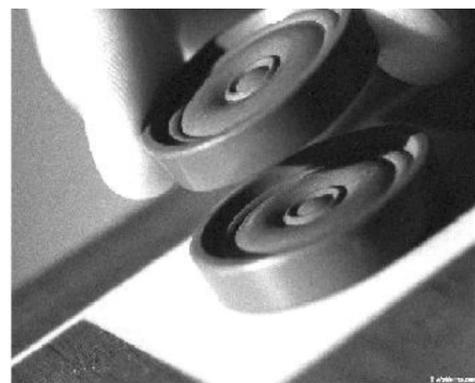
Труниннар
дьин кэргэттэрэ

Спорт — дьулуур спорт — тулуур

МЫНДЫР, УУСТУК КӨРҮН

Кэнники сылларга дуобат үрдүк кэрдиискэ тахсан иһэрэ киһини үөрдөр. Билигин дуобат федерацията сүрүн болҕомтогун аан дойдугааҕы 100 харахтаах дуобакка уураар.

100 харахтаах дуобат аан дойдуга тэнийиитинэн ордук суолталаах. Бу көрүнгүнэн 49 государство анаан-минээн дьарыктаналлар. История чачытынан, бу оонньууну 1723 с. француз офицера

А й б ы т , көмөлөнөччүнэн польскай поручик буолбут. Француз доҕорун үрдүктүк сыналлаан оонньуутун «польскай дуобат» дьин ааттаабыт. Бу аатынан 1947 с. дылы аан дойдуга биллибит. Аан дойдуга бастагы чемпионата 1894 с. Францияҕа ыгытылыбыт, чемпионунан француз Исидор Вейс буолбута. Польскай дуобат сүрүннээн Францияҕа уонна Голландия (Нидерланды) күүскэ сайдыбыта. 1894 сылтан 1956 сылга дылы аан дойдуга чемпионнарын Франция уонна Голландия дуобатчытара хардары-таары буолбуттара.

1947 с. аан дойдугааҕы дуобат федерацията тэриллэн, польскай дуобат «Норуоттар икки ардыларынааҕы 100 харахтаах дуобат» дьин уларытыллан ааттаммыта. Россияҕа бу оонньуу 1911 с. ыла биллибитэ. Советскай спортсменнартан аан бастакынан Исер Куперман (Киев) 1958 с. аан дойдуга чемпионунан буолбута. Москвагааҕы олимпиада сылыгар 1980 с. советскай спортсменнар аан дойдуга титулун барытын ылбыттар. Аан дойдуга чемпионнарын эр дьонго Анатолий Гантварг, дьахталларга Елена Альтшуль, эдэрдэргэ Александр Бялякин, Европа чемпионунан Ростислав Лещинскэй ааттаммыттар.

2005 с. «Мэнгэ-Хаҕалас улууһа» МТ баһылыга В.И. Птицын 100 харахтаах дуобат аан дойдугааҕы федерациятын президенин дуоһунаһыгар кандидатынан туруоруллубута. бу иннинэ В.И. Птицын уонча сыл Саха республикатын дуобакка федерациятын, 1994 сылтан Россия дуобакка федерациятын президенинэн, 1996 с. аан дойдугааҕы федерацияҕа бастагы вице-президенинэн үлэлээбитэ.

Амстердамна ыгытылыбыт кистэлэн куолаһынан түмүгэр аан дойдугааҕы федерация президенинэн Саха киһитэ Владимир Птицын талылыбыта. Голландияҕа 100 харахтаах дуобат национальнай көрүн быһыытынан сыаналанар. Элбэх профессиональнай кулууптардаахтар, сылы эргичи араас таһымнаах күрэхтэһиилэр ыытылаллар. «Дуобат Фишерман» ааттаммыт Том Сейбрандс бири кэмгэ 470 дуоскаҕа сеанс ыыппыт рекордун (ахаана 449:21) ким да ыла илик.

В.И. Птицын көбүлээһининэн Сахабыт сирин дуобатчытара аан дойдуга хайа баһараар мунугар тийээн күүстэрин холонор кыахтаныллар. Улууспут эрэллэрэ Сайына Попова, Ньургуйаана Азарова (1 Хомустаах) соторуугааҕы бири ый устата Голландияҕа Гус уонна Найметен куораттарыгар ыгытылыбыт аан дойдугааҕы аһаҕас турнирдарга аан дойдуга билинни чемпионнарын А. Шварцман, А. Калмаков, Г. Валнерис, Г. Георгиев курдук ааттаахтары кытары бири түһүлгө күөн көрсөн, ситиһиллэнэн кэллилэр. Орто саастаах кыргызтарга Нь. Азарова төрдүс миэстэҕэ табыста. Улахан дьонго С. Попова сэттис миэстэҕэ тахсан, Саха сирин дуобатчытартан саамай үрдүк көрдөрүүнү ситистэ. Оттон иккис күрэхтэһиигэ 17-25 саастаах кыргызтарга норуоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах спорт маастара Ирина Платоновальын (Чурапчы) оонньоон тэҥнэһэн, кыһылыны судьуйалар үрдүкү ааттаахха биэрэн, күрэхтэһии саамай эдэр, 17 сааһыгар үктэммит Сайына Попова иккис миэстэни ылла.

Улууска билигин 64 харахтаах дуобат күүскэ сайдан турар. Күрэхтэһиилэр үксүн бу эрэ көрүнгө ыгытылаллар. 100 харахтаах уонна 64 харахтаах дуобакка хайдыспакка, үлэни биригэ сүрүннээн, кыргызтарбыт ситиһиллэриттэн кынаттанан 2014 с. ыгытыллар Саха сирин норуоттарын VI -с оонньууларыгар бэлэмнэнини күүһүрдүөххэ.

И.И. ЛАВРЕНТЬЕВ, 1 Хомустаах

Бэлиэ түгэн

ЭРГЭ САҢА ДЬЫЛГА — ЭДЭРБИТИН САНААН

2011 сыл тэтимнээхтик тигинэн тийээн кэлэн, ким төһө кыахтааһын, хайдах сатыгынан көрүстэхпит. Тохсунньу 14 күнүгэр Нам сэлээннэтин бэтэрээннэрэ Эргэ Саҥа дьылы Баһылай балаҕаныгар түмсэн үөрэ-көтө көрүстүлэр. Дьоро күнү нэһилиэк баһылыгын солбуйааччы С.Д. Кобыякова тэрийиитинэн, Р.И. Мальшева иилээн-сабаланыгытта. Таптыыр балаҕаммыт көмүлүөгүн уота күүдүлүккүлэнэ көрүстэ.

Бэтэрээннэр мустан мааны астаах остуол тула олорон кэпсээн-ипсээн тимэрин тоҕо тардан кэбистилэр. Бастагынан тылы ылбыт убаастабыллаах кырдыаҕас учуутал А.Г. Дураева билигин да учууталлы ыраас куолаһынан эрдэлээн баран, Сталин туһунан ырыаны тардан кэбистэ. Тэрийээччилэр Аниһа Гаврильевна 90 сааһа туолбутунан уонна кэлбит үбүлүөйдээх бэтэрээннэргэ сэмэй бэлхэти туттарган үөрүүлэрин үрдэттилэр.

Бары да көтөөх дьон мустаннар оонньууга кыттан, этэн-саһаран, ыллаан-туойан истилэр. Барытыгар актыбынайдык кыттар Варвара Куприяновна Баһылай балаҕаныгар махтанан бэйэтэ айбыт хоһоонун аахта. Хоһоон, ырыа аргыстаах ытык мааны кырдыаҕастыг Юрий Потапов-Саргын иэйиллэх хоһоонун ааһан, Макаар Жирков эдэр эрдэһинээҕи түгэнигэр хоһоон айбытыгар ырыа ыллаан, эдэр сааспыттын санаан сүргэбит көтөҕүллэн ылла. Афанасий Винокуров (Онохчут) кылыһахтаах куолаһынан ыллаан лыҥкынатта, үнкүүлээн сэгэлдэйдэ. Егор Колмогоров-Бьдый учууталыгар Ольга Николаевна анаан эрдэ тыллара эттэ, ырыа ыллаан дьигиһиттэ. Райпо бэтэрээнэ И.П. Замятин эбэрдэтин, учуутал А.Е. Гуляева кэргэнэ Василийдын ырыа ыллаан үтүө баһа санааларын аһаҕастылар. Ол быһыгар Альбина Кылаева ким бадалааҕы арчылаата, биллэлэтэ.

Бырааһынныгы сүүрбэччэ маскараат киирэн хоробуоттаан киирээттилэр. Бастаабыттар бириэмийэ тигистилэр, атыттар да бэлхэти туттулар. Ити курдук Саҥа дьылга көрсүһөн, эбэрдэлэһэн, эдэри эргитэн, көлбөү көбүрэтэн, тэрийбит дьонго махтанан, астынан тарҕастыбыт.

Т. КУЛИЧКИНА-ДЕДОКИНА

Күннэтэ көрөр дьоммут

41 СЫЛ ТИМИР КӨЛӨ ҮРДҮГЭР

Семен Петрович 1946 сыллаахха Нам оройуонун 1 Хомуस्ताах нэһилигэр Кривошапкин Петр Тихонович уонна Гуляева Мария Павловна дьиэ кэргэтэригэр төрөөбүтэ. Биригэ төрөөбүттэр биэстэр. Сеня төрөппүттэрэ иккиэн колхознай тутуу ветераннара этилэр. Атата 1 Хомуस्ताах (Партизан) 7 кылаастаах оскуолатын бүтэрбит уонна 1945 сылга дылы нассовет секретарынан үлэлээбитэ. Кылагас кэмнэ райсовека инструктордаабыта. Олорун бүтэник кэмнэригэр диэри колхозка, совхозка счетоводунан, бухгалтерынан үлэлээбитэ. Ийэтэ сааһын тухары борооску көрбүтэ.

Сеня кыра эрдэтинэ сүрдээх сыгыты, кытыгырас этэ. Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан үчүгэйдик тустара, уруһуйдуура уонна уһанаар. Сеня бырааттара Вася, Петя биригэ онук этилэр. Кыһа Надя кэпсиринэн: «Эбэбит Маайа биһиги кыра эрдэхпитинэ оһох иннигэр олорон эрэн уруһуйдаабакка эрэ кумааһынан араас кыыллары кырыһар этэ. Онтон ийэбит өттүнэн эбэбит Ааныс оҕолоро ырыаһыттар, эһэбит «олонхот Харитонов» диэн үһү». Ону батан буолуо, Семен Петрович оҕолоро эмиэ уруһуйга сыһаннаахтар, уус харахтаахтар. Улахан кыыс Надежда Семеновна Новосибирск аймагындагы пединституту бүтэрэн уруһуй учуутала. Иккис кыһа Мария художник үөрэбин бүтэрбитэ, билигин АГИКИ-га кэздэтэн үөрэнэр. Мария художественнай кинигэлэргэ иллюстрациялары, араас уруһуйдары оҕорор. Кыыстары Туяра ас технолог, Анастасия Семеновна — юрист, Намнаагы социальнай управлениэ үлэлиир, Аня — программист, уоллара Коля — рабочай.

Сеня Партизан 8 кылаастаах оскуолатын 1963 с. бүтэрэн баран, 1965 с. Советскай Армия кэксэтигэр ыңгырыллан Забайкалье, Белоруссия байыаннай чаастарыгар сулуспалаабыта. Туйгун сулуспатын иһин байыаннай чааһыттан икки төгүл Бочуотунай грамота ылбыта, «Отличник ВВС» буолбута. Армияттан кэлэн баран 1968 с. Намга ОПТУ-2 үөрэнэ механизатор идэтин ылбыта. Үөрэбин бүтэрэн 1969 сылтан «Нам» совхозка ДТ-75 тракторга тракторчынан аналлыта.

1972 с. Партизан отделениетыгар оҕуруот биригээдэтэ тэриллибитэ. Семену онно тракторчынан анаабытара. 1972-1991 сс. «Үлэ Кыһыл Знамята» уонна «Норуоттар доҕордоһуулар» уордьаннардан Парников А.Н. салайар оҕуруотун биригээдэтигэр төһүү үлэһит, тракторист, кизн билиилээх механизатор быһыытынан таһаарылаахтык үлэлээбитэ. Ол туһунан 1973 с. «За трудовое отличие» мэтээлинэн наҕараадаламмыта буолар. Парников А.Н. салайар биригээдэтэ сылын айы сиртэн туруктаах үүнүүнү ылыгы тиэрдилибит сородуһары аһара. Онуэс пятиялетка сылларыгар оҕуруотчуттар биригээдэлэрэ 2242 тонна оҕуруот аһын атыһылаан пятиялетка былаан 115 бырыһыан толорбута. Тракторист быһыытынан Семен Петрович үрдүк үүнүүнү ылыгыта, хомуйууга үтүөтэ-өһөтө улахан.

Оҕуруотчуттар уон биригэ пятиялетка үрдэтиллибит эбэһэтэлистибэ ылынан үлэлээбиттэрэ. Пятиялетка маңнайгы сылыгар 12 гектарга хаппыстаны, 22 гектарга моркуобу уонна сабыллаах грунтна оҕурсуну валовайынан 601 тоннаны үүнэрэн сородуһары аһарбытара.

Пятиялетка иккис сылыгар 530 тонна онугар 732,6 тонна үрдүк хаачыстыбалаах оҕуруот астарын государствога атыһылаабытара. Онтон үһүс сылга биригээдэ ветеран оҕуруотчут К.П. Неустроев салалтатынан 22 гектарга моркуобу үүнэрбитэ. Моркуобу звенотун үлэһиттэрэ биригэктартан ортотунан 106-дьы центнери хомуйан тиэрдилибит сородуһары аһарбытара.

Совхоһугар уонна оройуонга үрдүк онгорумтуолаах үлэтинэн кизнэник билибиит механизатор Семен Петрович Кривошапкин звеньевойдаах хаппыста звенота 12 гектартан ортотунан 270 центнер үүнүүнү ылыһахтааһын, 605 центнери хомуйан, былаанын икки бүк куоһарбыта. Бу улууска үрдүк көрдөрүү этэ.

Партизан оҕуруотчуттара пятиялетка үһүс сүрүн сылыгар государствога 819 тонна оҕуруот астарын туттаран сыллаагы сородуһары 154,6 бырыһыан толорон эмиэ үрдүк көрдөрүүнү ситиспиттэрэ. Кинилэр ити көрдөрүүлэринэн оҕуруот астарын үүннэригэ биригээдэлэр социалистическай куоталаһыларыгар оройуонга бастаабытара.

Парников А.Н. биригээдэтэ республика үүннэриллибэтэх элбэх хаппыстаны, моркуобу үүннэрэн, государствога туттаран, звено «ХХ үйэ рекордсмена» ааты ылбыта. Семен Петрович кыһын Зыков В.Г. мас тийэр биригээдэтигэр тыага ДТ тракторынан мас треловкатыгар үлэлээбитэ. 1991 сылтан Винокуров И.С. салайар хортуопууун биригээдэтигэр пенсияга тахсыар диэри трактористаабыта. Улуу бастын механизатора, оройуон, «Нам» совхоз чемпионы тракториһа, Саха АССР Верховнай Советын Президиумун, Министрдин Советын уонна ССКП обкомун Бочуотунай грамотатынан наҕараадаламмыта. Семен Петрович 41 сыл устата наар ДТ-75 трактортан илтигин араарбата.

Биригэ үөрэммит табаарыспыт Семен Петрович быһыл тохсунньу 20 күнүгэр 65 сааһын томточу туолар. Төһө да пенсияга олордор, билигин да нэһилигэ үлэтигэр тракторчынан көмөлөһө сылдьар. Семен Петрович өр сыллаах ыарахан үлэтэ сөпкө сыаналанан «Нам» совхоз тэриллибитэ 50 сылыгар «Гражданскай килбиз» бэлиэнэн наҕараадаланна.

Күндү табаарыспыт Семен Петрович, 65 саакын туолар кэрэ-бэли күнүнэн, «Гражданскай килбиз» бэлиэбинэн ис сүрэхпиттэн үөрэн турар эбэрдэлибит! Үөрөбүт, биһиги кылаастан эн эрэ ДТ трактор ыарахан үлэтигэр толлукка чакчы килбиэннээх үлэһит киһи буолбуккуттан. Баһарабыт Анна Николаевна алта оҕолоругар, аҕыс тапталлаах сиэннэригэр тапталларыгар уйдара, кинилэр тустарыгар өссө да үһүнүк, дьоллоохтук олоһоргуттар!

Биригэ үөрэммит табаарыһын Владимир Жирков ырыатын хоһоонун тылыттан эһиэхэ Кривошапкиннарга аныбын:

Оҕон таптанан,
Оҕон өйөһөн,
Олоһу түстэһэн
Олорсо түсүүһү —
Ветераннар биһи сорокупут.

М.М. ЖИРКОВА
Партизан

(Төлбүрдээх төрөккэ бэчээттэнэр)

ТУСТУУНАН ДЬАРЫКТАНАБЫТ

Биһиги нэһилиэкпитигэр 25-с сылын Намнаагы оҕо спортивнай оскуолатын көңүл тустууга филиала үлэлиир. Тустуу секциятын биһиги бары убаастыыр киһибит, тренер Илья Афанасьевич Обутов салайан ыгыттар.

Быйыл 25 буоламмыт Илья Афанасьевич салалтатынан дьярыктана сылдьабыт. Үгүспүт хаһыс да сылын дьярыктанабыт. Тренербит олус ирдэбиллээх, уолаттар бары көтүпкэккэ, дыһыардаахтык эрчиллэригин эрийэр. Күннэтэ араас приемнары хат-хат онорон, бэйэ-бэйэбитин кытта тустан эрчиллэр кэммит биллибэккэ аһар. Салайааччыбыт тустуу күрэхтэһиһигэр үгүстүк кытынарар. Күрэхтэһиһигэ элбэхтик сырыттаһытына, эрилинэххитинэ эрэ маастарыстыбабыт үрдүүр, уопуктүт эбиллэр, бойбуой характергыт сайдар диэн учууталбыт өрүү этэр. Бары хамаанда туһугар кыһаллар, бэйэ-бэйэбиз көмөлөсүһөр буоларбытыгар такайар. Үгүстүк дьярыктанар, эрчиллэр буоламмыт, сылтан сыл көрдөрүүбүт тупсан иһэр, араас таһымнаах күрэхтэһиһигэр биригээтэ миэстэлэргэ тиксэн үөрүүбүт баһаам. Биллэн турар, маныха биһиги тренербит күүстээх үлэтэ, аҕалыбы амаах сыһына, мындыр толкуйа

улахан оруулаах. Кини сылайбакка хас биригэдибитигэр болҕомто уура, салгыбакка быһаарар.

Соторуаатыта биһиги нэһилиэкпитигэр тустуу оскуола арылыбыта 25 сылыгар уонна Илья Афанасьевич 50 сыллаах үбүлүөйүгэр анан көңүл тустууга аһаҕас турнир ытыһылыбыта. Манна улуустан эрэ буолбакка, Дьокуускайтан кытта хамаандалар кэлэн күрэхтэспиттэрэ. Турнир олус тэрээһиннээхтик, үрдүк таһымна ааста. Нэһилиэк барытэригэлэрэ, биригэдиһэн дьон биригэ туруоран, тустуук оҕолор олус үөрдүлэр. Бу бырааһынныкка биһиги тренербитин нэһилиэккэ, улууска олус ытыктыыларын, сынан алыларын көрдүбүт. Учууталбыт урут дьярыктаабыт оҕолоро кэлэн махтал

тылларын эттилэр, олохторугар спорт уонна Илья Афанасьевич улахан үтүө сабыдыаллаахтарын эттилэр. Биһиги Илья Афанасьевичка үрдүк наҕараада туттарбыттан олус үөрдүбүт, долгуйдубут.

Инигитин даһаны Илья Афанасьевичка үрдүк ситиһиһилэри баһарабыт!

Арчын РОЖИН,
6-с кыл үөрэнээччигэ

М.К. Аммосов аатынан государственность музейыгар

ДЫННЭЭХ ПАТРИОТТАР ЭТИЛЭР

Дойдубут бэринилээх ыччаттарын, дыи нээх патриоттары үлэли сылдьар дьон историябытыгар киирбит тумус дьоммут уонна бүгү ү олохпут холобурдарыгар тирээбирэн иитэн-үөрэтэн таһаарарбыт биллэр суол. Ол эрэн бүгүн «уларыта тутуу кэми-нээһи ытык өйдөбүлү токурутан сүтэри, уларытыы» бас-баттах тыһынтан ситэ таһа иликпит, таһа сатыбытыт эрэ. Бу туһунан улууспут сорох били и ыччатын олоххо, ытыктыбылга хобдохтук сыһаннаһар хомолтолоох холобурдара буолаллар. Онон общество өттүттэн салгы улахан үлэ ытытыллара күүтүллэр.

М.К. Аммосов аатын сүгэр Саха Республикатын государственноһын историятын республикатаагы музейа 2010 сылга үгүс өрүттээх үлэни ыттан кэллэ, ол иһигэр сүрүн хайыскаларынан республикабыт бөдө государственнай-политическай деятеллэрин аатарын үйэтиги уонна дойдубут президентэ Д. Медведев эшпитин курдук оҕолорго болҕомто ууран, кэнчээри ыччаты историко-патриотическай өйгө-санаага салайыы-угуйуу буолла.

Былырын кыһын Дьокуускай килбэйэр киинигэр тыбыс-тымны кун ытытылыбыт демонстрацияга, Нам уонна куорат патриот дьонун кытта биригэ буолан, М.К. Аммосов портретын тутан то ору билбэккэ турбутум. Онтум таах хаалбатабыттан уонна да атын тэрээһинэрбит үтүө түмүктэммиттэриттэн мин бүгү ү үөрүүбэр улуус уонна республика бары даһаны дыно кыттыһар буолуохтаах. Тоҕо диэтэххэ, республикабытыгар ааспыт 2010 сыл улахан ситиһитинэн биригэ дойдулаахпыт, улууканнаах государственнай уонна политическай деятелыбит М.К. Аммосов аатын статуһа үрдэтиллэн уларыбыт саа Хотугулуу-Или и федеральнай университетка хаалларан, хаттаан и эрии, кини аатын федеральнай таһым а таһаары буолла. Бу ситиһи биһиги музейыт, нэһилиэкпит, улууспут, республикабыт салалтата уонна общественноһа барыта кэриэтэ кыттыһан, эгэлгэ туруорсуу тэрээһинэр ытытыллан кэллилэр.

Былырыны өссө биригэ ситиһиһитинэн улууспутугар даһаны кыи ник биллибэккэ хаалбыт, Хатырыктан төрүттээх, репрессияга түбэспит республикабыт улахан политическай уонна общественнай деятелин Илья Николаевич Прядезников аатын үйэтиги буолла. Ол курдук, кини төрөөбүтэ 125 сылыгар аналаах аан бастакы общественность үөрүүлээх мунһаага бас ыйын 2 күнүгэр музейга буолан ааспыта. Кини үлэтин уонна олоһун сырдатар экспонаттары хомуйаммыт музейга анал стенд, быһытапка туруорбушпут. Кини юбилейыгар аналаах Хатырык нэһилигэин ыһыаһары ы ыраммыт Монголияттан тийэй аймахтарын таһыттан 40-тэн таһа кини кытыннардыбыт. Ыһыаһа Прядезников И.Н. героическай олоһуттан быһа тардан бастакы театраллизованнай постановка көрдөрүлүүтүгэр көмөлөстүбүт. РСФСР уонна ССРС депутаты буола сылдьан блокноттарыгар суруйбут бэлиэтээһиннэрин бэчээттээн таһааран тарфаттыбыт. Саха АССР аан бастакы тыа хаһаайыстыбатын кредитнай кооперативын салайааччытынан үлэли олорон төрөөбүт Намын сиригэр тыа хаһаайыстыбата сайдытыгар сү көн көмөтүн туһулаатын диэн Николаевскайдаагы музейга туруоруллар хаартыскалаах анал материал биэрдибит.

Музей иһинэн үлэлээбит оҕолор сайы ы түөлбэлэригэр Хатырыктан, Намтан, Дьокуускайтан уонна Чурапчыттан кэлэн барыта 20 оҕо историко-патриотическай тыа а иитиллэ таарыччы эгэлгэ хайыскалаах дьярыкка хабылыбыттар.

Былырын үгэскэ кубулуйбут, эдэр патриоттары иитэр-такайар кыһа буолбут оскуола үөрэнээччилэрин Аммосовскай аабыылар саҕаламмыта 18 сылын туолбута. Ахсынны 17 күнүгэр музейга уонна Хатырык оскуолатыгар ытытылыбыт аабыыларга хас да бөлөбүнэн арахсан Хатырык, Маймаа, Көбөкөн, Арбын, Модут уонна Бөтү нэһилиэктериттэн барыта 40 үөрэнээчи уонна оҕо саадын иитиллээччигэ кытынна. 2010 сыл аабыыларын биригэ уратытынан учууталлар ортолоругар Учуутал сылыгар аналаах «Учуутал - идэ буолбатах, айдарылаах анал» диэн ааттаах эссе суруйуутугар күрэхтэһиһи буолла. Учууталларга Таллан Бүрэ аат. Бөтү ОО учуутала Е.М. Софронов бастаан грамотаны кытта улуус дьяһалтата анаабыт биригэин «Нам улууһа» диэн саа тахсыбыт кинигэни ылла. Кыайыт оҕолор эмиэ грамоталарынан уонна спонсордар кинигэлэринэн наҕараадаланнылар. Оскуола үөрэнээччилэригэр «М.К. Аммосов дойдутун дыно» бөлөххө «М.К. Аммосов төрдө-ууһа» диэн иитиннэриини о орбут Хатырык ОО 10 кыл үөрэнээччигэ Люба Прокопьева бастаата уонна биригэи Мэ э-Ха алас улуһунтан кэлбит И.Н. Прядезников сизэ Илья Иннокентьевичтан уонна М.Аммосов аймахтарын анал биригэстэрин «Нам улууһа» кинигэни Москваттан кэлэ сылдьар Лена Максимовнаттан тутта. Бу бөлөххө иккис миэстэни Модут ОО 9 кыл үөрэнээччигэ Володя Софронеев, үсүһү Көбөкөн ОО 3 кыл үөрэнээччигэ Рая Ядрихинская ылылар. «Махтал эйиэхэ - учуутал киһиэхэ» диэн бөлөххө Хатырык ОО 9 кыл үөрэнээччигэ Надя Лебедева бастаата, Арбын ОО 10 кыл үөрэнээччигэ Женья Гоголев иккис, Көбөкөн ОО 8 кыл үөрэнээччигэ Сеня Жирков үһүс буолдулар. «Мин кизн туттар төрүттэриим» бөлөххө Арбын оскуолатын 7 кыл үөрэнээччигэ Ася Колесова кыайыта. 2-с миэстэ — Маша Сокольникова (Модут ОО, 11 кыл), 3-с м. — Күннэй Бугаева (Арбын ОО, 10 кыл). «Басты ааһааччы» - Аким Сивцевэ (Маймаа, 3 кыл), «Басты тема» - Сеня Жирковка и эриллибитэ. Кинилэргэ туһулуур сертификаты кытта ыччат улуустаагы отдела 500 солк. сертификаттарын, атын спонсордар кинигэлэрин Л.М. Аммосова туттартаабыта.

Билигин ыччаты патриотическай өйгө-санаага иити бүтүн Россия үрдүнэн улахан суолталанан турар кэмэ. Онон 2012 сыллаах үөрэнээччилэр Аммосовскай аабыыларын киз нэи тэитэн, республика таһымыгар таһааран ыгытарга бэлэмнэнини саҕалаатыбыт. Эбиигитин колледж уонна үрдүк үөрэх оҕолорун, ордук М.К. Аммосов аат. ХИФУ студэннарын кытыннарар санаалаахпыт. Бу үлэ хайыскатынан тохсунньу 21 күнүгэр И.Е. Винокуров аат. Намнаагы технология уонна дизайн колледжын (дир. Ядреева Е.В.) кытта биригэ үлэ туһунан илии баттастыбыт. Олунньу саҕалаанытыгар Россия наукаларын Академиятын СО Саха сиринээги научнай киинин эдэр учуонайдарын Сэбиэтин (сал. Христофоров И.И.) кытта биригэ үлэлэһиһигэ илии баттаһаары олоһубут.

А. КИРИЛЛИН, М.К. Аммосов аат.
СР государственноһын
историятын музейын салайааччы

Понедельник, 24 января

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20, 04.30 Хочу знать
15.50 «Обручальное кольцо»
16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженимся!
20.00 Жди меня
21.00 Время
21.30 Т/с «Доктор Тырса»
22.20 Д/ф «Правдивая история. Тегеран-43»
23.50 Т/с «Подпольная империя»
00.50 Х/ф «Большой переполох в маленьком Китае»
02.50 Х/ф «Доктор Дулиттл - 3»

Вторник, 25 января

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20, 04.25 Хочу знать
15.50 «Обручальное кольцо»
16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Доктор Тырса»
22.20 Д/ф «Правдивая история. Тегеран-43»
23.50 Д/ф «Борис Краснов. Без прикрас»

Понедельник, 24 января

11.00, 13.30, 20.00 Все включено
11.55 Top Gear. Взгляд изнутри
13.00, 15.00, 18.00, 22.45, 06.55 Вести-Спорт
13.15, 17.40, 04.25, 08.50 Вести.ру
14.30 Индустрия кино
15.10 Вести-Спорт.
15.20, 07.40, 09.05 Моя планета
16.40 В мире животных
17.10, 07.05 Наука 2.0
18.15 Футбол Ее Величества
19.00 Кубок мира по бобслею и скелетону.
21.00 Биатлон. Кубок мира.
23.00 Х/ф «Рекрут»
01.10 Хоккей. КХЛ. ЦСКА - «Динамо» (Рига).
03.30, 10.10 Неделя спорта
04.40 Футбол. Чемпионат Англии. «Болтон» - «Челси».

Вторник, 25 января

11.00, 13.30, 19.05 Все включено
12.00 Там, где нас нет. Бразилия
12.30, 17.10, 09.55 Наука 2.0
13.00, 15.00, 18.00, 22.40, 04.00, 06.55 Вести-Спорт
13.15, 17.40, 07.05, 09.00 Вести.ру
14.30 Биатлон с Дмитрием Губерниевым
15.15, 07.20, 09.15 Моя планета
18.15 Неделя спорта
20.05 Биатлон. Кубок мира.
22.10, 06.25 Футбол России
22.55 Хоккей. КХЛ. «Металлург» (Магнитогорск) - «Нефтехимик» (Нижнекамск).
01.15 Хоккей. КХЛ. «Динамо» (Москва) - СКА (Санкт-Петербург). Прямая трансляция
04.15 Футбол. Чемпионат Англии. «Блэкпул» - «Манчестер Юнайтед».
10.25 Основной состав

00.50 Х/ф «Мальчик в полосатой пижаме»
02.40 «Потерянный рейс»

Среда, 26 января

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20, 04.30 Хочу знать
15.50 «Обручальное кольцо»
16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Доктор Тырса»
22.20 Среда обитания
23.50 Тур де Франс
00.40 Х/ф «Мое сердце биться перестало»
02.40 Х/ф «Нас приняли!»

Четверг, 27 января

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
15.50 «Обручальное кольцо»
16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Доктор Тырса»
22.20 Человек и закон
23.50 Судите сами
00.50 «Последний замок»
03.15 Х/ф «И у холмов есть глаза - 2»

Пятница, 28 января

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор

Среда, 26 января

11.00, 13.30, 18.50 Все включено
11.55 Там, где нас нет. Бразилия
12.30, 09.55 Наука 2.0
13.00, 15.00, 18.00, 22.10, 03.15, 06.20 Вести-Спорт
13.15, 17.40, 04.55, 08.40 Вести.ру
14.30 Основной состав
15.15, 06.30, 08.55 Моя планета
17.10 Рейтинг Тимофея Баженова
18.15 Хоккей России
19.50 Биатлон. Кубок мира.
21.40 Биатлон с Дмитрием Губерниевым
22.30 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Танцы на льду. Короткая программа.
01.25 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. «Искра» (Одинцово) - «Локомотив» (Новосибирск).
03.30, 05.05 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Короткая программа.
10.30 Технологии спорта

Четверг, 27 января

11.00, 13.30, 20.45 Все включено
11.55 Там, где нас нет. Англия
12.30, 07.40 Наука 2.0
13.00, 15.00, 17.40, 21.45, 03.00, 06.15 Вести-Спорт
13.15, 17.20, 04.35, 08.45 Вести.ру
14.30, 10.30 Спортивная наука
15.15, 08.10, 09.00 Моя планета
17.55 Хоккей.
20.15 Основной состав
22.00 Фигурное катание.
02.10 Спортивные танцы.
03.15, 04.50 Фигурное катание. Чемпионат Европы.
06.25 Церемония открытия XXV Зимней Универсиады.
09.55 Рейтинг Тимофея Баженова

Пятница, 28 января

11.00, 13.30, 20.45 Все включено
11.55 Там, где нас нет. Англия
12.30, 16.20 Наука 2.0
13.00, 15.00, 18.05, 21.45, 02.40, 06.20 Вести-Спорт
13.15, 17.50 Вести.ру
14.30, 20.15 Технологии спорта

13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
15.50 Д/ф «Люсьена Овчинникова. Жизнь в ожидании любви»
16.50 Федеральный судья
18.20 Поле чудес
19.10 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Достояние республики
00.00 Х/ф «Белая лента»
03.50 Х/ф «Левая рука Бога»

Суббота, 29 января

05.45, 06.10 «Вертикаль»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.20 Играй, гармонь любимая!
08.10 Мультфильм
09.00 Умницы и умники
09.40 Слово пастыря
10.20 Смак
11.00 Вячеслав Добрынин: «Мир не прост, совсем не прост...»
12.10 Среда обитания
13.10 Моя родословная
14.00 Анимационный фильм
15.40 «Умница, красавица»
19.50, 21.15 Минута славы
21.00 Время
22.00 Прожекторперисхилтон
22.40 Детектор лжи
23.40 «Реальные кабаны»
01.30 «Бегущий за ветром»
03.50 Х/ф «Охота на ведьм»

Воскресенье, 30 января

05.50, 06.10 Х/ф «Как вас теперь называть?»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.50 Армейский магазин
08.20 Мультфильм
09.10 Здоровье
10.10 Пока все дома
11.00 Д/ф «Владимир Высоцкий. «Я приду по вашей души!»
12.10, 17.40 Живой Высоцкий
12.50 Д/ф «Владимир Высоцкий и Марина Влади. Последний поцелуй»
13.50 Эльдар Рязанов: «Встречи с Владимиром Высоцким»
18.50 Своя колея
21.00 Время
22.00 Большая разница
23.50 Познер
00.50 Х/ф «Пекло»
02.50 Х/ф «Нецелованная»

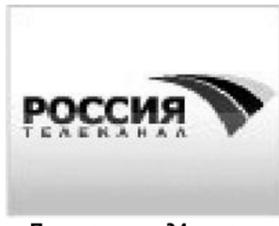
15.15, 07.30, 09.05 Моя планета
16.55 XXV Зимняя Универсиада. Лыжный спорт.
18.25 XXV Зимняя Универсиада. Лыжный спорт.
19.30 Кубок мира по бобслею и скелетону.
22.00 Фигурное катание.
02.10, 08.35 Вести.ру.
02.50 Вести-Спорт.
03.00 Фигурное катание.
06.30 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Криса Ареллы (США). Трансляция из США
10.30 Основной состав

Суббота, 29 января

11.00, 13.45, 08.25 Моя планета
13.00, 15.15, 18.00, 22.50, 01.50, 06.15 Вести-Спорт
13.15 Вести.ру. Пятница
14.40 В мире животных
15.30, 02.05 Вести-Спорт.
15.35 Индустрия кино
16.05 Х/ф «Побег из тюрьмы»
18.15 Задай вопрос министру
18.55 Хоккей с мячом.
20.50 Футбол.
21.50 XXV Зимняя Универсиада. Лыжный спорт. Спринт.
23.05 Фигурное катание.
00.55 Футбол. «Кубок легенд».
02.15 Фигурное катание.
06.25 Волейбол. Кубок России. Женщины. «Финал 4-х». Финал

Воскресенье, 30 января

11.00, 13.25, 06.50 Моя планета
13.00, 15.15, 18.00, 22.40, 03.25, 06.40 Вести-Спорт
13.15 Рыбалка с Радзисовским
14.45 Рейтинг Тимофея Баженова
15.30, 03.40 Вести-Спорт.
15.35 Страна спортивная
16.00 Х/ф «Спартаец»
18.10 Первая спортивная лотерея
18.15 Магия приключений
19.25 Биатлон.
20.10 Кубок мира по бобслею и скелетону.
20.55 Футбол. «Кубок легенд». Финал.
21.55 Биатлон.
22.55 Хоккей с мячом.
01.10 Футбол. Кубок Англии.
03.45 Фигурное катание.
05.50 Футбол Ее Величества

Понедельник, 24 января

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Прощание с пеньром. Владимир Мулявин»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Маршрут мило-сердья»
12.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Т/с «Пятая группа кро-ви»
22.50 Вести+
00.10 Х/ф «Смерть в кино»

Вторник, 25 января

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Загадочные се-седи. Воронь»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Маршрут мило-сердья»
12.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Т/с «Семейный очаг»
22.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Т/с «Семейный очаг»
22.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть

Среда, 26 января
05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Смертельное оружие. Судьба Макарова»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Маршрут мило-сердья»
12.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Т/с «Семейный очаг»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Ангел мести»
01.40 Горячая десятка

Четверг, 27 января

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Секретное до-сье. Лев Прыгунов»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Маршрут мило-сердья»
12.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Т/с «Семейный очаг»
22.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Т/с «Семейный очаг»
22.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть

Пятница, 28 января

05.00 Утро России
09.05 Мусульмане
09.15 Мой серебряный шар
10.10 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Маршрут мило-сердья»
12.50 Т/с «Русский шоколад»
13.45 Дежурная часть

тая Татiana-покровительница студенчества
22:20 «Саха Сирэ-Якутия»

26 января, среда

07:00 «Саха Сирэ-Якутия»
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Тыя кэскилэ» («Панорама» ТВ)
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Ааспытсыл чахчылар» («Амма» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн
19:00 «Якутия» Информационная программа
19:15 «Социум» прямой эфир
20:00 «Тыя сирэ»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Сага ырыа» интерактивный конкурс
21:35 «Охота и рыбалка Якутии»: Подледная рыбалка на Лене
22:05 «Кинозавод»
22:35 «Саха Сирэ — Якутия»

27 января, четверг

07:00 «Саха Сирэ-Якутия»
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Полярная звезда»: Цирк нашего детства
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Все лучшее детям» (ТВ «Жиганск»)
18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
19:00 «Якутия» Информационная программа
19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
20:00 «Хабаровский филиал НВК «Саха»
20:30 «Саха Сирэ-Якутия»
21:05 «Сага ырыа» интерактивный конкурс
21:35 «Технополис»: Сахатранснефтегаз
21:50 «В мире музыки»
22:20 «Саха Сирэ-Якутия»

28 января, пятница

07:00 «Саха Сирэ-Якутия»
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Геван»: Из истории эвенков
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Олонхо мунгхата» («Бэрдьигэс» ТВ)

14.50 Т/с «Кулагин и партне-ры»
16.50 Т/с «Ефросинья»
17.55 Т/с «Все к лучшему»
18.55 Т/с «Институт благо-родных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малы-ши!
21.00 Юрмала
22.50 Девчата
23.45 Х/ф «Кипяток»

Суббота, 29 января

05.15 Х/ф «Раз на раз не приходится»
06.45 Вся Россия
06.55 Сельское утро
07.25 Дюологи о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести-Москва
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Военная программа
08.50 Субботник
09.30 Городок
10.05 Национальный интерес
11.20 Дежурная часть
11.50 Честный детектив
12.20, 14.30 Т/с «Детектив-ное агентство «Иван да Ма-рья»
16.20 Субботний вечер
18.15 Шоу «Десять милли-онов»
19.20, 20.40 Х/ф «Дом без выхода»
20.00 Вести в субботу
23.50 Х/ф «Женщина, не склонная к авантюрам»
01.55 Х/ф «Отряд «Дельта»: пропавший патруль»

Воскресенье, 30 января

05.35 Х/ф «Меня это не касается»
07.30 Смехопанорама
08.00 Сам себе режиссер
08.50 Утренняя почта
09.30 Сто к одному
10.20 Поединок
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Выбор судьбы»
12.05, 14.30 Т/с «Детектив-ное агентство «Иван да Ма-рья»
14.20 Вести-Москва
16.20 Смяться разрешается
17.35 Танцы со Звездами. Лучшее
20.00 Вести недели
21.05 Д/ф «Борис Ельцин. Жизнь и судьба. К 80-летию первого Президента России»
22.45 Х/ф «Человек у окна»
00.45 Х/ф «Дом у озера»

18:45 «Күнчээн»
19:00 «Якутия» Информа-ционная программа
19:15 «Парламентский вест-ник»
19:45 «Эчий үрэххэ экспеди-ция» («Дьаангы» ТВ)
20:30 «Саха Сирэ-Якутия»
21:05 «Сага ырыа» интерак-тивный конкурс
21:35 «Кизилэлик» аһабаэс эфир
22:35 «Саха Сирэ-Якутия»

29 января, суббота

17:00 Филиал НВК в Москве
17:30 «Тарбаахатын астыах-ах»
18:00 «Истинг илдьит»
18:45 «Вестник образования»: Торжественное закрытие Года Учителя
19:30 «Саха сирэ. Күнтэн күн» информационная программа
20:05 Из золотого фонда ТВ: Анастасия Сыромятникова
20:35 «Ааспыт олох кэрчиктэ-рэ»
21:05 «Аал-луук мас»: «Олонхо диэн олобу туругур-дуу» фольклорист Николай Емельянов төрөөбүтэ 90 сы-лыгар
21:35 «Золотые мгновения якутского спорта»: V спортив-ные Игры народов РС(Я)
21:50 «Ымылаах ырыаһыт-тар»: Дойдум ахтылбана ыры-абар... Виталий Андросов
22:25 «Саха сирэ. Күнтэн күн» информационная биэри (по г. Якутску)

30 января, воскресенье

17:00 «Полярная звезда» те-левизионный конкурс
17:45 «Пропеллер»
18:00 «Истинг илдьит»
18:30 «Сага ырыа»: итоги не-дели в прямом эфире
19:15 «Уруу алгыһа»
19:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
20:05 «Сардаана»
20:50 «Дворы нашего дет-ства»
21:20 «Кыыл Уола. Улуу чып-чаал» II ч.
22:20 «Якутия. День за днем» информационная программа (по г. Якутску)

24 января, понедельник

07:00 «Саха Сирэ-Якутия»
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Геван»: Би дьалбу эве-сел...
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Түмүктэр, түбүктэр...» («Сунтаар» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: Айыы обото
19:00 «Якутия» информаци-онная программа
19:15 «Харах далайгар» ток-шоу
20:15 «Федерация»
20:30 «Саха Сирэ-Якутия»
21:05 «Сага ырыа» интерак-тивный конкурс
21:35 «Эргимтэ»
21:50 «Аал-луук мас»: Аабар балабан
22:20 «Недвижимость в Яку-тии»
22:35 «Саха Сирэ-Якутия»

25 января, вторник

07:00 «Саха Сирэ-Якутия»
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Полярная звезда»: Рождественские встречи
18:00 «Саха Сирэ»
18:15 «Кузница кадров: Ал-данский политехникум» (ТВ «Алдан»)
18:45 «Күнчээн»: Ымылаачан
19:00 «Якутия» информаци-онная программа
19:15 «Халаан кэнниттэн...» («Хангалас» ТВ)
19:30 Туркомплекс «Урдүк Иирэ»
20:00 «Бизнес-формула»
20:15 «Уус кыһата» («Таатта» ТВ)
20:30 «Саха Сирэ-Якутия»
21:05 «Сага ырыа» интерак-тивный конкурс
21:35 «Точка кипения»
21:50 «Простые истины»: Свя-

Т а р а ѓ а н а т т а н төрүттээх туттааччы идэлээхтэр ахсааннарын ааѓан сиппэккин, олоор бэйэлэрин оройуоннара, республика да таһымыгар үгүс өрүттээх, хайысхалаах таһаарыылаах үлэнэн сэмэй кылааттарын олох сайдыытыгар киллэрибиттэрэ, өссө да үлэлэнэ, салгыы туруохтара буолла.

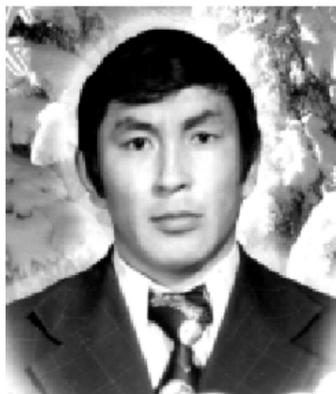
Балартан биридэстэрэ Чап түөлбөтүн Бөрөлөөх арыытын «Элиэнэ» колхоһу тэрийэн, салайан кэлбит Бочуровтар халын аймахтан тардылаах Бочуров Борис Софронович буолар.

Кини ахсынны ый аам-даам тымныыта сатыылаан турдагына, 14 чыыһылаа 1950 сылга бэл үһүс оҕото буолан күн сирин Фрунзе сиригэр көрбүтэ, борбуйун көтөҕөн барбыта. Улаатан Көбөкөн оскуолатын боруогу атыллаабыта. 8-с кылааһы бүтэрэн Нам бөһүөлөгүн булбута. Абаҕатыгар, милиция Бочуровтарга, олорон үөрэнэн 1969 с. Нам орто оскуолатын бүтэрэн уолан киһи буолан, дойдутун чиэһин көмүскүү сэбиэскэй армияҕа сулууспалы барбыта уонна Сэбилленилээх Күүстөр спортивнай чаастарыгар түбэспитэ. Оскуолаҕа сылдьан тустунан дьарыктаммыта төһүү буолбута. Үс сыл биллибэккэ этэннэ ааһан Борис төрөөбүт Намыгар төннөн кэлэн «Якутсельстрой» трест 572 Н-дээх КСМК Намнааҕы учаастагар

Күннэтэ көрөр дьоммут

УРАТЫ УТУМНААЧЧЫ — ТУТААЧЧЫ

1972 с. кулун тутарга болуогунуньугунан үлэҕэ киирэр. Мантан саҕаламмыта, күн бүгүнүгэр дылы биир да хонук илиитин араарбакка, туттааччы идэтин

туппутунан туруулаһан үлэлиир-хамсыыр.

Эдэр киһи иннигэ эрэллээх санааны ылынан 1974 с. СГУ ИТФ туттааччы идэтин талан үрдүк үөрэххэ киирэн 1979 с. ситиһиллээхтик бүтэрэр уонна бу сыл 4 уол бииргэ үөрэммиттэр Кэбээйи оройуонугар анан тийиэллэр. Манна үс сыл «Якутсельстрой» трест 1101 Н-дээх Сангаардааҕы КСМК Кэбээйитээҕи учаастакка прорабынан үлэлиир. Тутууга суолаһиһа суоһунан олус ыарахан усулбууһуулаах учаастак, үксүгэр вертолет көмөтүнэн ту-

һаналлара. Ону ол диэбэккэ Кэбээйигэ 200 миэстэлээх сүһү туура комплексин, Чагда бөһүөлөгэр икки мэндимээннээх оскуола дьэитин үлэҕэ киллэртээбитэ уонна гаастаһынна үлэлири ыппыта.

1982 с. дойдутугар Намга эргиллэр уонна «Якутсельстрой» трест Намнааҕы ТМУ прорабынан киирэр. 1985 с. «Якутмежсовхозстрой» холбоһук Намнааҕы КСМК кылаабынай инженеринэн ананар. Мантан саҕаламмыта Борис Софронович салайааччы быһыытынан ситэн-хотон тахсыта, ону бигэргэтэрдии 1990 с. «Якутагропромстрой» холбоһук Намнааҕы КСМК начальнигынан ананар, 1998 с. улахан уларыйыһылар содуларыгар тэрилтэ ыһылларыгар күһэллэбитэ. 1998-2003 сс. Нам улуунун тыатын хаһаайыстыбатын управлениетын хаачыһыыта уонна тутууга кылаабынай инженеринэн буолбута. 2004-2007 сс. саҕа поликлиника тутууларынан сибээстээн онно элбэх улахан бөлөмөнни үлэлэр ытыллалларынан Нам улуунун кылаабынай бырааһын солбуйааччытынан үлэлиир. 2008-2010 сс. «Намстрой» МУП кылаабынай инженеринэн буолар. 2010 с. муус устар ыйтан күн бүгүнүгэр диэри «Намстрой» МУП ТМУ бытархай бетоннай блогу онорор сыах начальнигынан үлэли сылдыар.

Бу кэмнэр усталарыгар Борис Софронович төһөлөөх үлэ-

һит илиини көрсөн-алтыһан, өйдөһөн-такаһан, араас моһоллору кыайан тизирдиллибит сыһпаралар, объектар мас, таас, арболит матырыяалларынан тутуулан-оһоһуллан үлэҕэ киирбиттэрин сөвөбүн эрэ. Маны туоһулуур ахтыһылар оройуон Ытык киһитэ, РСФСР үтүөлээх экономиста, САССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Т.И. Замятин «Энгиэли хочотугар» диэн кинигэтигэр киирбиттэр.

Борис Софронович туттааччы-салайааччы буолан республика тутуутун үрдүкү салалтатын кытта ыкса ситимнээх үлэлээн кэлбитэ, ол курдук кини республика киһи туттар салайааччыларын «Якутсельстрой» трест начальнигынан Васильев И.С., «Якутмежсовхозстрой» холбоһук генеральной директора Евстафьев Н.А., «Якутагропромстрой» холбоһук генеральной директора Антонов Н.К. кытары быһаччы сибээстээҕэ, билиини, өйбүлү ылбыта. Оройуон өттүттэн бу кэмгэ эмиз туттааччы идэлээх республика биллибит Васильев А.И., Жирков В.Н. Нам оройуонун народнай депутаттарын сэбиэтин Ситэриллиэх Комитетин председателиринэн олорон тутуу хаамытын салайытара, ыйыы-кэрдии туруорбуттара. Бу саҕана тутуу мунугаан барбыт кэмнэрэ этилэр. Ол эрэн биһиги киһибит олус сэмэйэ бэрт буолан, бэйэтин өттөмтө

этэ. Көбүс-көнөтүк иннин диэки салалта «хомуутун» кэтэн өрүү дьүжкүйэрэ. Бэйэтэ сис санаалаах, толоругас, ирдэбиллээх, ону кытта дьонго эйэбэс сыһыаннаах буолан, бу өр кэмгэ убаастанар салайааччы буолла. Ол туоһутун курдук кылаабынай инженеринэн биһиги оройуонмутугар тутуу тэрилтэтин начальниктара Егоров В.С., Наумов И.В., Румянцев Т.Д., Пинигин Н.И. кытары үлэлээбитэ. Онтон быһаччы начальнигынан 18 сыл олорон, үлэлээн кэлбитэ элбэҕи этэр.

Кини салайар эрэ буолбакка, прорабтары иитэр-такайар оруулааһын эмиз ахтан аһардаха: Кирсанов С.П., Матвеев С.С., Протопопов Н.Н., Петров В.Р., Дьяконов Р.Д., Матвеев В.В., Дьяконов Н.Г. уо.д.а. үлэлээбиттэрэ уонна кэлин оройуон да, республика көдөн салайааччылары, үтүөлээх үлэһиттэрэ буолан үлэ үһүгэр сылдьаллар.

Дьэ, манньк биһиги күөн туттар күндү киһибит, бүгүн 60 сааһын туолан күн айы көрсүһэр Борис Софроновичпыт туппут-айбыт идэтин номоҕо. Эүрдэлииттэ Эйигин, Борис Софронович, төрөөбүт күнүгүнэ! Баҕарыт тус бэйэ-бэр кытаанах доруобуйаны, өссө да өр кэмнэргэ идэтинэн эрийсэргэр, дьиз көргөнгөр дьолусоргуну, толору дьоллоох ологу!

Н.Н. ПЕТРОВ
үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ, СР «Гражданскай килбиэн» анал бэлиэ хаһаайына
(Төлөбүрдээх төрөөккэ бачэттэнэр)

Пенсионный фонд сообщает

ИЗМЕНЕНИЯ ДЛЯ ПЛАТЕЛЬЩИКОВ СТРАХОВЫХ ВЗНОСОВ В 2011 г.

С 1 января 2011 года вступили в силу изменения, внесенные в закон о страховых взносах. Плательщики страховых взносов по-прежнему должны сдавать отчетность в два фонда: Пенсионный фонд Российской Федерации и Фонд социального страхования Российской Федерации. Но сроки и состав отчетности стали иными.

Отчетность в ПФР теперь необходимо представлять не позднее 15-го числа второго календарного месяца, следующего за отчетным периодом (кварталом, полугодием, девятью месяцами и календарным годом). Таким образом, последними датами сдачи отчетности в 2011 году становятся 15 февраля, 16 мая, 15 августа и 15 ноября.

С 2011 года ежеквартально надо сдавать не только расчеты по страховым взносам в ПФР, ФФОМС и ТФОМС, но и сведения по персонализированному учету в режиме «одного окна». Это позволит работодателям сэкономить время. Напомним, что в 2010 году такие сведения представлялись раз в полугодие, в 2009 году и ранее – один раз в год. Представление сведений пересчета более одного раза в год вызвано необходимостью чаще обновлять и пополнять сведения о пенсионных правах граждан, включая накопительную составляющую их будущей трудовой пенсии. Это, в свою очередь, будет влиять на полноту данных о пенсионных правах застрахованных лиц, учитываемых при назначении им пенсии.

В 2011 году изменились и тарифы страховых взносов. Напомним, что в 2010 году тарифы страховых взносов были сохранены на уровне 2009 года. Работодатели продолжали платить совокупный тариф в 26%, из которых 20% направлялись в ПФР, 2,9% – в ФСС, 1,1% – в ФФОМС и 2,0% – в ТФОМС.

В 2011 году по закону ставка страховых взносов возросла до 34%. Из них 26% работодатели будут платить в Пенсионный фонд Российской Федерации, 2,9% – в Фонд социального страхования Российской Федерации, 3,1% и 2% – в Федеральные и территориальные фонды обязательного медицинского страхования соответственно.

Помимо этого проиндексирована и облагаемая страховыми взносами база каждого работника, то есть предельный годовой заработок, с которого уплачиваются страховые взносы. Он вырос с 415 тысяч рублей до 463 тысяч рублей.

Помимо этого, с начала 2011 года изменился список тех, кто имеет право на пониженный тариф страховых взносов. Теперь в этот список дополнительно входят следующие организации:

- * хозяйственные общества, созданные после 13 августа 2009 года бюджетными научными учреждениями;
- * организации и индивидуальные предприниматели, имеющие статус резидента технико-внедренческой особой экономической зоны;
- * организации, осуществляющие деятельность в области информационных технологий, при условии соблюдения условий установленных законодательством о страховых взносах.

Управление Пенсионного фонда напоминает всем работодателям улуса, что от своевременности уплаты страховых взносов напрямую зависят выплата текущих пенсий, а также формирование пенсионного капитала работающих.

МУП МТС «Намсагропромснаб» приглашает к сотрудничеству организации всех форм собственности, крестьянские хозяйства, частных лиц. Формируем пакет заявок на закуп запасных частей на трактора (МТЗ, Т-16, Т-25, Т-40), автомобильные (УАЗ, ГАЗ-53, ЗИЛ), сельхозмашины.

Обращ. по адресу:
с. Намцы, ул. Чернышевского,
32, тел. 42-7-09

Куплю радиатор ГАЗ 3110.
Тел. 89841089983

Сдается или продается квартира в районе бывшего магазина «Чагылан».

Тел. 41-8-28, 89141052264

2004 с., үчүгэй туруктаах «Ока» массына атылыбын (вишневай дьүһүннээх).

Тел. 89141060887,
89248727316

Педагог с высшим образованием ищет работу няни.

Тел. 43-1-14, 42-0-60,
89243662774

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении конкурса на право заключения договора на оказание услуг

Организатор открытого конкурса: наследная администрация муниципального образования «Ленский наслег» Намского района РС(Я).

Почтовый адрес: 678380, РС(Я), Намский улус, с. Намцы, ул. С. Платонова 28.

Предмет конкурса: отлов, содержание, эвтаназия и утилизация безнадзорных собак с предоставлением земельного участка для строительства питомника и содержание биоотходной ямы.

Форма торгов: открытый конкурс.
Цена конкурса: 100000 (сто тысяч рублей).

Порядок, место, даты начала и окончания заявок: заявки на участие принимаются в письменной форме, по адресу: 678380, РС(Я), Намский улус, с. Намцы, ул. С. Платонова 28, телефон: 41352.

Прием заявок начинается с момента опубликования до 01 февраля 2011 г.

Подведение итогов конкурса состоится 01 февраля 2011 г. в 12 ч. 00 м. по адресу: с. Намцы, ул. С. Платонова 28.

Критерии оценки — в соответствии с Правилами содержания домашних животных, скота и птицы на территории муниципального образования «Ленский наслег», утвержденным распоряжением главы МО «Ленский наслег» от 24.11.2010 г. N 01-08-378.

Срок заключения договора — в течение 10 рабочих дней с даты подведения итогов конкурса.

Глава МО «Ленский наслег» П.М. ПОПОВ

БОЛЪЮНУ! АҔЫМАЛ АКЦИЯ! БИИРДИЛЭЭН ДЬОН, ОБЩЕСТВЕННАЯ ТҮМСҮҮЛЭР, ТЭРИЛТЭЛЭР БОЛЪОМТОЛОРУГА!

Тохсунньу 19 күнүгэр Маймаҕа нэһилиэгэр буолбут баһаарга 2 ыал олоһор дьизэ уонна фельдшерскэй пуун олоһу быһдыанна. Баһаар түмүгүнэн 3 саастаах оҕо Диана Слепцова хомолтолоохтук күн сириттэн барда.

Аһымал санааны киллэрэн, аһыыр аһа, таһнар таһаһа, туттар мала суох хаалбыт ыалларга көмө онороргутугар ыһырабыт.

Собакиннар 10, 9, 5 саастаах уол оҕолордоохтор, Слепцова Анна Джамбуловна 7-с кылааска үөрэнэр уол оҕолоох.

Хомууар пууннар: улус администрацията, 114 каб. уонна Ст. Платонов ул., 17 Н-рэ «Ыччат социальной-психологической өйбүлүн киһинэ».

Билсэр тел. 42-8-19, 42-4-03.

Харчынан көмөҕө сечтар N:
Сбербанк России филиал 8603/0067

1)	Собакин Александр	Петрович
42307810776190006860/48		
2)	Слепцова Анна	Джамбуловна
42307810076190006793/48		

Тэрийэр комиссия

кпкг Свид. 14 №000935804. ОГРН 1061435054053

АЛСА-Кредит

С Нами надежно и удобно!

с. Намцы ул. Чернышевского, 14 Тел.: 42-065

НОВОГОДНЯЯ АКЦИЯ

С 15 ноября по 31 января 2011 г.

Принимаем вклады до 40% годовых
Выдаем займы на удобных условиях

Круглый год с круглой суммой!

СР Ил Түмэн Государственной Муньах депутатын, Нам улуунун Ытык киһитин, убаастабыллаах НИКОЛАЙ ИНОКЕНТЬЕВИЧ РУМЯНЦЕВЫ 50 сааскын туолбуккунан — үбүлүөйгүнэн «Арбын нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк общественноа итиитик-истинник эбэрдэлиитит!

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһээбитин АФАНАСИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ СЛЕПЦОВУ күн сириг көрбүтүтүө күнгүнүнэн, 60 сааскын итиитик-истинник эбэрдэлиитит!

Күндү киһибит, биһиэхэ күүс-көмө, өйөбүл, тирэх буоларыг иһин мунура суох махталбытын тирээбит. Баҕарабыт Эһиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, оҕолорун, сиэнэрин мичээрэринэн угуттанан кырдыары билбэккэ үһүн үэйни.

Бары эбэрдэни кытта кэргэниг, оҕолорун, күтүөттэрин, кийиитэрин, сиэнэрин уонна эдьийи Катя

Нам орто оскуолатын боруогун атыллаахпыттан күн бүгүнүгэр диэри үчүгэйдик санаан биригэ сылдьар доборбутун КИР ЕГОРОВИЧ АММОСОВЫ 50 сааскын туолбуккунан ис сүрэхтэн истинник эбэрдэлиитит!

Баҕарабыт тус бэйэбэр, оҕолоргор бары үчүгэйи, кытаанах доруобуйаны, үлэбэр, үөрэххэ ситиһиилэри.

Бары үтүгүнү кытта доботторунг — Нам орто оскуолатын 1978 с. 10 «а» кылаас, учууталларын

Убаастабыллаах КИР ЕГОРОВИЧ! Эһиңин 50 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн ис сүрэхпиттэн иэйэн туран, итиитик-истинник эбэрдэлиитит!

Баҕарабыт халтарыыт хатын ыйаахтаах, чиргэл доруобуйаны, үһүн-киэн үрдүк санааны, күн сиригэр баар бары үчүгэйи, үтүмэн үөрүүлээх күннэри, өссө да үһүн айымнылаах, таһаарылаах үлэн мэлди түмүктээх буоларыгар. Тус олохтор бу курдук сырдык-кэрэ санаанан, аймах билэ дьонун истин тапталынан, доботторунг үтүө сыйыаннарын сүүс сааскар диэри сүүрү-көтө сырыт. Орто дойдо дьоло-саргыта Эн олохтор куруук баар буола туруохтун.

«Эрэл» ТХПК коллектива

Күндү быраатым, убайыт, «Модут» МТ депутатын, инбэлииттер обществоларын председателин, сири хорутууга оройуон, республика хас да төгүллээх чемпионун, Дальнай Восток чемпионун уонна призерун, өр сүл наладчиктын, тракториһынан үлэһэбит ДЬЯКОНОВ ИННОКЕНТИЙ ГАВРИЛЬЕВИЧ 60 сааскын туолбуккунан итиитик-истинник эбэрдэлиитит!

Баҕарабыт Эһиэхэ кытаанах доруобуйаны, дьэз кэргэнгэр дьоло-соргуну, олохтор уйгуну-бийангы.

Бары үчүгэйи бабаран туран Өймөкөөттөн, Булгутан, Уус-Алдантан, Чурапчыттан, Москваттан, Сунтаартан уонна Модуттан убайыг, бырааттарыг, балтыларыг уонна аймахтарыг

Күндү киһибитин, биригэ үлэлиир коллегабын ДЬЯКОНОВА ГАЛИНА ДАНИЛОВНАҕы үөрүүлээх кэрэ-бэлиэ күнгүнүнэн — үбүлүөйгүнэн истинник-иһирэхтик эбэрдэлээн туран мааны алгыспытын, истин тылбытын аныыбыт.

Эн үтүө сэмэй майгыг, киэн билииг, амарах дууһанг, үлэбэр бэринилээх, ирдэбиллээх буолуунг дьонго-сэргэбэр үтүө сыйыаныг биһиэхэ мэлди холобур буолар. Биһиги Эһиңинэн киэн туттабыт, ытыктыбыт. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, баҕа санаа бастыгын, үтүө санаа үтүмэни. Таптыыр дьонун, оҕолорун истин сыйыаннарыгар уйдаран үһүн үйэлээх, байылыат олобу баҕарабыт. Ыра санаанг ыпсан истин, айыыһытын аргыстастын, иэйиэхсинг энгэрдэстин.

«Сүһал көмө» коллектива

С 29 ноября 2010 г. по 14 января 2011 г. в магазине «Комфорт» ИП «Коврова С.И.» прошла Новогодняя Лотерея. Все покупатели, сделавшие покупки от 10 тыс. руб. в нашем магазине, автоматически стали участниками лотереи. Коллектив магазина «Комфорт» еще раз поздравляет покупателей, выигравших призы нашего магазина, и благодарит всех принявших участие в лотерее. Будем искренне рады видеть Вас в нашем магазине и в будущем. С удовольствием публикуем результаты лотереи.

Table with 3 columns: Н. билета, ФИО, Наименование выигрыша. Includes names like Лебедев Спиридон Михайлович and prizes like DVD, пылесос, телевизор.

Справки по тел. 89246631181

Учебный центр «Развитие» Ваш консультант по электронным торгам

- *Помощь в получении электронной цифровой подписи в Удостоверяющем Центре
* регистрация (аккредитация на электронных торговых площадках (ЭТП), Общероссийском официальном сайте (ООС)
* размещение извещения на ЭТП, ООС
* участие в открытом аукционе в электронной форме
* подбор государственных и муниципальных заказов по интересующим отраслям

г. Якутск, ул. Кулаковского, 28, каб. 505 тел./факс: 8(4112) 32-02-49, 89243675210 e-mail: uyk2010@mail.ru

КЭРИЭСТЭБИЛ

Мин күндү кэргэммин, аҕам, эһээбит Федоров Артем Егорович бу орто дойдуттан барбыта 3 сыла буола.

Кини 1939 с. от ыйын 18 к. Мэгэ-Хангала оройуонун Хорообут нэһилиэгэр Матрена Павловна уонна Егор Алексеевич Федоровтарга сэттис оҕон төрөөбүт. Ол эрэн очотообу эмлэтомп абыайбар тэлээрэн инники биригэ төрөөбүттэр кырдаларыгарыгын өлөн хаалбыттар. Аҕалар эрдэ өлбүт, ийэлэрэ эммиэриһах буолан оҕолор кырдаларыгын өлбүт. Кини 2 убайынан эбэлэригэр, таайдарыгар сыстан олоборттубар.

1946 с. Мөҕүрөөн начальнай оскуолатыгар үөрэнэ кирибит. Кэлин Майбада интернаттынан, ылыынан олорон 7-с кылааһы бүтэрбит, үөрэбэр үчүгэй эбит. Кэлин колхоз туруук үлэ-

һитэ буолан, араас үлэбэр барытыгар сылдьыбыт. Кини элбэх саҕалаах актыбыыс буолан комсомольскай тэрилтэ секретарынан таптылан үлэһэбит. 1960 с. улахан Мархаҕа колхоза кинини осеметаннор үөрэбэр ыыппыт, ону бүтэрэн баран колхозугар төннөн үлэһэбит.

1960 с. бүтэһигэр Намга кэлэн көтөрү иитэр хаһаайыстыба рабочаһынан, инкубатор операторынан, кэлин подстанция механигынан үлэһэбит. 1963 с. көтөр хаһаайыстыбата эстибитин кэинэ коммунальнай хаһаайыстыба буолуотунунан, тракториһынан үлэһи сылдьыбыта.

1966 с. Төҥүлүгэ 2 сыллаах сүөһүнү иитэр механизированнай хотон механигыгн курсуугар үөрэммитэ. Онно да сылдьан актыбыыс буолан СПТУ комсомольскай тэрилтэтин секретарынан үлэһэбит. Үөрэбэр үчүгэй буолан училищебастыгн ахсааннарыгар сылдьыбыта. Үөрэнэ сылдьан комсомол уобаластаабы конференциятын XXIII съезд делегатынан таптылан киирэн кытыыны ылыбыта, онтун сүрдээжин киэн туттан ахтара. Үөрэбин бүтэрэн кэлэн Аппаныга сүөһүнү иитэр комплекстарга

механикабыта. Онтон Покровскайга, Майбага, Бэстээхэ араас үлэбэр сылдьыбыта.

1985 с. «Якутмелбелгэ» механигынан пенсияба барыар дьылы үлэһэбитэ. Онно даҕаны үчүгэйдик үлэһэбитэ. «Якутмелбелгэ» очолорго оройуонга бастыгнар ахсааннарыгар сылдьыбыта. Сүүһүнэн ахсааннаах үлэһиттээбэр, туох баар саппаас сукт, уматык булууга барыта кини саныгар чүктэриилэрэ, онтугар олус эппитинэстээхтик сыйыаннаһара. Пенсияба тахсан баран коммунальнай хаһаайыстыба гарааһыгар харабыллан хас да сыл үлэһэбит. Онно да сылдан суоппардарга сүбэ-ама бизээрэр, дьону кытта бир тылы булан кэлэстэрэ-испэстэрэ.

Сиэнэрэ кырдаларыгар үлэтинэн батыһыннара сылдьара, кинилэри ис дууһатыттан таптаан бүүбэйдэһэрэ. Кинилэр үчүгэй дьон буолаларыгар баҕарара. Биһиги төһө да кини суобун иһин түмсэр эрэ түстэрбит, кини туһунан актан-санаан ааһабыт, урукку кэмнэрэ ахтыһабыт. Кини туһунан өйдөбүл биһиги сүрэхпитигэр, санаабытыгар өрүү баар. Кэргэнэ, кыһына, сиэнэрэ

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуроллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитеттин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ.№19-0428. Сурукка ааккыгын-суолугун, үлэтигин, дьыэтин аадырыһын почпу ыйы. Редакция киирбит суруктар төннөрүлүбүттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэлди бир булбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл, Заложная уул. 4. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Улуус баһылыгын дьаһала УЛУУС БАҕЫЛЫГЫН 20.04.2010 с. 502 N-дээх «УУЛУЧЧУЛААХ ПОЛИТИЧЕСКАЯ УОННА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И.Е. ВИНОКУРОВА ТӨРӨӨБҮТЭ 115 СЫЛЫГАР АНАЛЛААХ УБҮЛҮӨЙДЭЭХ ТЭРЭЭ-БИННЭРИ БЫҕЫБЫГА УЛУУСТААҒЫ КОМИССИЯНЫ ТЭРҮЙИИ ТУҔУНАН» ДЬАААЛЫГАР УЛАРЫТЫБЫЛАРЫ КИЛЛЭРИИ ТУҔУНАН «И.Е. Винокуров сылын туһунан» 1754-p N-дээх 20.12.2010 с. дьаһалга олоҕуран уонна уһуллуччулаах политической уонна государственной деятель И.Е. Винокуров 115 сылыгар аналлаах үбүлүөйдээх тэрээһиннэр ытыллалларынан сибээстээн дьаһайабын:

1. И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылыгар аналлаах үбүлүөйдээх тэрээһиннэри бэлэмниир уонна ытыгар улуустаағы комиссияны манньк састааптаах тэрийэргэ:

- Ильин А.И., «Нам улууһа» МТ баһылыга — председатель;
— Слепцов Н.В., «Нам улууһа» МТ баһылыгын 1-кы солбуһааччы — предс. солб.

- Чилиэннэр:
— Петрова Л.Н., улуус баһылыгын экономикаҕа солб.;
— Гуляев Г.В., улуус баһылыгын тутууга солб.;
— Соловьев Н.А., культура уонна духобунай сайдыы управл. начальнига;
— Федоров И.И., ТХУ начальнига;
— Михайлов П.Р., олохтоох дьаһалталары кытта үлэлэһиигэ отдел начальнига;

- Софронов С.А., физкультура уонна спорт отделын начальнига;
— Христофоров А.Х., улуус депутаттарын сэбиэтин предс.;
— Баишев Н.Н., улуус ветераннарын сэбиэтин предс.;
— Абрамов П.В., ычат политикаһыгар отдел кыл. специалига;
— Шишкин Г.П., «Саха» НКИК Намнаағы филиалын директора;
— Касьянов В.Г., «Энсиэли» хаһыат редактора;
— Ядреева Е.В., И.Е. Винокуров аат. Намнаағы педколледж директора;
— Николаев В.И., ИДЬУО начальнига;
— Слепцов Л.А., улуус кыл. бырааһа;
— Новгородов А.Г., 2 N-дээх НПЛ директора;
— Слепцов Ю.И., «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыга;
— Ноговицын Д.И. — И.Е. Винокуров аат. Хатын Арыы орто оскуолатын директора;
— Попов С.Д., Затон орто оскуолатын директора;
— Жирков Е.Г., «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ депутаттарын сэбиэтин предс.;
— Евстафьев И.Е., «Эт-Ас» ХЭТ дир., улуус сэбиэтин депутата;
— Свицева Л.Т., Хатын Арыы орто оскуолатын учуутала, улуус сэбиэтин депутата.

2. Улуустаағы комиссия (предс. Ильин А.И.) тэрээһиннэри ытыгарга үлэ былаанын уонна ороскуот сметатын огороругар уонна биһиргэтэригэр.

3. Бу дьаһал туолуутун хонтуролун бэйэбэр хаалларыбын.

Улуус баһылыга А. ИЛЬИН

Table with 2 columns containing various notices and announcements from the community, including mentions of local organizations and individuals.

«Э сиэли» хаһыат РИС таһылына, та ылына уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ. Аадырыһа: Нам сэл, Заложная уул. N4 Формата А.З. Кээмэйэ 2,0 бэчээт-лияс Кө үл сыананан атылланар Индекс — 54889 Тираһа — 2022 Бэчээккэ илии баттаньтын графига — 12.00 ч. 21.01.2011 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11.20 ч. 21.01.2011 с.

